

II

(Komunikatai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI
KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema

(2014/C 198/01)

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
Įvadas	2
1. Taikymo sritis ir apibrėžtys	3
1.1. Taikymo sritis	3
1.2. Sistemoje numatytos pagalbos priemonės	4
1.3. Apibrėžtys	5
2. Valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį	8
2.1. Mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijos ir mokslinių tyrimų infrastruktūra kaip valstybės pagalbos gavėjos	8
2.1.1. Neekonominės veiklos viešasis finansavimas	8
2.1.2. Ekonominės veiklos viešasis finansavimas	9
2.2. Netiesioginė valstybės pagalba įmonėms, teikiama per valstybės finansuojamas mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijas ir mokslinių tyrimų infrastruktūrą	10
2.2.1. Įmonių užsakymu vykdomi moksliniai tyrimai (pagal sutartį vykdomi moksliniai tyrimai arba teikiamos mokslinių tyrimų paslaugos)	10
2.2.2. Bendradarbiavimas su įmonėmis	10
2.3. Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų viešasis pirkimas	11
3. Bendrieji vertinimo principai	12
4. MTPI pagalbos suderinamumo vertinimas	13
4.1. Indėlis siekiant aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo	13
4.1.1. Bendrosios sąlygos	13
4.1.2. Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos	14
4.2. Valstybės intervencijos poreikis	14
4.2.1. Bendrosios sąlygos	14
4.2.2. Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos	15
4.3. Pagalbos priemonės tinkamumas	16
4.3.1. Kitų politikos priemonių tinkamumas	16
4.3.2. Įvairių pagalbos priemonių tinkamumas	16
4.4. Skatinamasis poveikis	17
4.4.1. Bendrosios sąlygos	17
4.4.2. Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos	17
4.5. Pagalbos proporcingumas	18

4.5.1.	Bendrosios sąlygos	18
4.5.1.1.	Didžiausias pagalbos intensyvumas	19
4.5.1.2.	Grąžintinas avansas	19
4.5.1.3.	Fiskalinės priemonės	20
4.5.1.4.	Pagalbos sumavimas	20
4.5.2.	Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos	20
4.6.	Nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas	21
4.6.1.	Bendrosios aplinkybės	21
4.6.1.1.	Poveikis produkto rinkoms	22
4.6.1.2.	Poveikis prekybai ir vietos pasirinkimui	22
4.6.1.3.	Akivaizdus neigiamas poveikis	22
4.6.2.	Pagalbos schemos	23
4.6.3.	Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos	23
4.6.3.1.	Produkto rinkų iškraipymai	23
4.6.3.2.	Poveikis vietos pasirinkimui	25
4.7.	Skaidrumas	25
5.	Vertinimas	25
6.	Ataskaitų teikimas ir stebėjimas	26
7.	Taikymas	26
8.	Persvarstymas	26

IVADAS

1. Kad valstybės subsidijos neiškraipytų konkurencijos vidaus rinkoje ir nepaveiktų valstybių narių tarpusavio prekybos tokiu būdu, kuris prieštarautų bendram interesui, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 1 dalyje yra nustatytas principas, kad valstybės pagalbą teikti draudžiama. Tačiau tam tikrais atvejais tokia pagalba gali būti suderinama su bendrąja rinka, kaip numatyta Sutarties 107 straipsnio 2 ir 3 dalyse.

2. Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų (toliau CE– MTTP) skatinimas – svarbus Sąjungos tikslas, nustatytas Sutarties 179 straipsnyje, kuriame teigiama, kad „Sąjungos tikslas – stiprinti savo mokslinį bei technologinį pagrindą, sukurti Europos mokslinių tyrimų erdvę, kurioje laisvai judėtų mokslo darbuotojai, mokslinės žinios ir technologijos, ir skatinti jos konkurencingumo augimą, taip pat pramonės srityje, kartu remiant visus mokslinius tyrimus, kurie, manoma, yra reikalingi (...)“. Sutarties 180–190 straipsniuose apibrėžiama šioje srityje vykdytina veikla ir daugiametės bendrosios programos taikymo sritis bei įgyvendinimo tvarka.

3. Strategijoje „Europa 2020“⁽¹⁾ moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MTTP) nurodomi kaip labai svarbūs veiksniai, siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslų. Todėl Komisija nustatė pagrindinį tikslą, pagal kurį iki 2020 m. 3 % Sąjungos bendrojo vidaus produkto (BVP) turėtų būti investuojama į MTTP. Siekiant skatinti pažangą MTTP srityje, strategijoje „Europa 2020“ visų pirma pateikiama pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“⁽²⁾, kuria siekiama gerinti mokslinių tyrimų ir inovacijų pagrindines sąlygas ir finansavimo sąlygas, kad būtų užtikrinta, jog novatoriškos idėjos virstų prekėmis ir paslaugomis, kurios skatintų augimą ir darbo vietų kūrimą⁽³⁾. Komunikate „Europa 2020“ komunikate pažymima, kad valstybės pagalbos politikos įnašas gali būti „didelis ir naudingas: rengiamos ir remiamos novatoriškesnių, efektyvesnių ir ekologiškesnių technologijų iniciatyvos, sudaromos palankesnės sąlygos gauti viešąją paramą investicijoms bei rizikos kapitalui, finansuojami moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“.

⁽¹⁾ Komisijos komunikatas „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“, COM(2010) 2020 galutinis, 2010 3 3.

⁽²⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“, COM(2010) 546 galutinis, 2010 10 6.

⁽³⁾ Bendros Sąjungos MTTP išlaidos (iš jų apytikriai 1/3 sudaro viešosios, o 2/3 – privačios išlaidos) 2012 m. buvo 2,06 % BVP ir nuo 2005 m. padidėjo 0,24 procentinio punkto (Eurostat statistiniai duomenys apie pagrindinius rodiklius: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators). Nors su MTTP susijusios privačios išlaidos, kaip BVP dalis, nuo 2008 m. šiek tiek padidėjo, yra didelių skirtumų tarp valstybių narių, pramonės sektorių ir atskirų subjektų (Europos Komisija, „Research and Innovation performance in ES Member States and Associated Countries 2013“ („2013 m. mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla ES valstybėse narėse ir asocijuotose šalyse“)).

4. Kadangi paprastai pripažįstama, kad konkurencingose rinkose pasiekama veiksmingų rezultatų, susijusių su kainomis, produkcija ir išteklių naudojimu, rinkos nepakankamumo problemų⁽¹⁾ atveju, valstybės įsikišimas galėtų pagerinti rinkų veikimą ir taip prisidėti prie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo. Su MTPI susijusios rinkos nepakankamumo problemos gali kilti, pavyzdžiui, dėl to, kad rinkos dalyviai paprastai neatsižvelgia į (teigiamą) poveikį išorei, daromą kitiems ekonominės veiklos vykdytojams, todėl visuomenės požiūriu per menkai dalyvauja MTPI veikloje. Taip pat ir MTPI projektai gali nukentėti dėl nepakankamų galimybių gauti finansavimą (dėl nesimetriškos informacijos) arba dėl įmonių veiksmų koordinavimo problemų. Todėl valstybės pagalba MTPI gali būti suderinama su vidaus rinka, jei galima tikėtis, kad ja bus sumažintas rinkos nepakankamumas, skatinant vykdyti bendriems Europos interesams svarbų projektą arba palengvinti tam tikrų rūšių ekonominės veiklos plėtrą, ir jei dėl to atsiradęs konkurencijos ir prekybos iškraipymas neprieštaraus bendriems interesams.

5. Pagalba MTPI pirmiausia bus pateisinama remiantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b ir c punktais, pagal kuriuos Komisija gali laikytis nuomonės, kad valstybės pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbaus projekto vykdymui skatinti arba tam tikrų rūšių ekonominės veiklos plėtrai palengvinti, yra suderinama su vidaus rinka, jei tokia pagalba neigiamai nepaveikia prekybos sąlygų tiek, kad tai prieštarautų bendriems interesams.

6. Komunikate dėl valstybės pagalbos modernizavimo⁽²⁾ Komisija nurodė tris valstybės pagalbos kontrolės modernizavimo tikslus:

- a) skatinti tvarų, pažangų ir integracinį augimą konkurencingoje vidaus rinkoje;
- b) vykdant *ex ante* nagrinėjimą, daugiausia dėmesio skirti didžiausią poveikį vidaus rinkai darančioms byloms ir stiprinti bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, įgyvendinant valstybės pagalbos teisės aktus;
- c) supaprastinti taisykles ir pagreitinti sprendimų priėmimą.

7. Visų pirma komunikate raginama persvarstant įvairias gaires ir sistemas remtis bendru požiūriu: stiprinti vidaus rinką, skatinti veiksmingiau naudoti viešąsias lėšas (valstybės pagalba tinkamiau prisidedant prie bendros svarbos tikslų) ir daugiau dėmesio skirti skatinamajam poveikiui, pagalbos sumažinimui iki minimumo ir galimam neigiamam pagalbos poveikiui konkurencijai ir prekybai. Šioje sistemoje nustatytos suderinamumo sąlygos yra pagrįstos tuo bendru požiūriu.

1. TAIKymo SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1.1. Taikymo sritis

8. Šioje sistemoje nustatyti principai taikomi valstybės pagalbai MTPI visuose Sutarties reglamentuojamuose sektoriuose. Todėl ji taikoma tiems sektoriams, kuriems galioja specialios Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, jeigu tokiose taisyklėse nenumatyta kitaip.

9. Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybių narių⁽³⁾, nėra valstybės pagalba. Kai toks Sąjungos finansavimas skiriamas kartu su valstybės pagalba, tik į pastarąją bus atsižvelgta nustatant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo reikalavimų, arba taikant šią sistemą bus vertinamas tik pastarosios suderinamumas.

10. Į šios sistemos taikymo sritį neįtraukiama sunkumų patiriančioms įmonėms skirta pagalba MTPI, kaip apibrėžta šios sistemos tikslais Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽⁴⁾ su daliniais ar kitais pakeitimais.

⁽¹⁾ Terminas „rinkos nepakankamumas“ apibūdina tokias situacijas, kai mažai tikėtina, kad rinkos pačios vienos pasieks veiksmingų rezultatų.

⁽²⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES valstybės pagalbos modernizavimas“, COM(2012) 209 final, 2012 5 8.

⁽³⁾ Pvz., finansavimas, skiriamas pagal programą „Horizontas 2020“ arba ES įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programą (COSME).

⁽⁴⁾ Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 244, 2004 10 1, p. 2).

11. Vertindama MTTPI pagalbą, skirtą pagalbos gavėjui, kuris neįvykdė vykdomojo rašto sumoms išieškoti įpareigojimų po ankstesnio Komisijos sprendimo, kuriame nurodyta, kad pagalba neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka, Komisija atsižvelgė į pagalbos sumą, kuri dar negražinta⁽¹⁾.

1.2. Sistemoje numatytos pagalbos priemonės

12. Komisija nustatė keletą MTTPI priemonių, kurioms teikiama valstybės pagalba konkrečiomis sąlygomis gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka. Tai

- a) **pagalba MTTP projektams**, kai remiama mokslinių tyrimų projekto dalis priskiriama fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų kategorijoms, kurių pastarąją galima suskirstyti į pramoninius mokslinius tyrimus ir bandomąją taikomąją veiklą⁽²⁾. Tokia pagalba daugiausia siekiama pašalinti rinkos nepakankamumą, susijusį su teigiamu poveikiu išorei (žinių skleidimu), bet taip pat galima išspręsti rinkos nepakankamumo problemą, kurią lėmė nepakankama ir nesimetriška informacija arba (daugiausia bendradarbiavimo projektuose) koordinavimo problemos;
- b) **su MTTP projektais susijusi galimybių studijų pagalba**, kuria siekiama įveikti rinkos nepakankamumą, visų pirma susijusį su nepakankama ir nesimetriška informacija;
- c) **mokslinių tyrimų infrastruktūros statymo ir atnaujinimo pagalba**, kuria daugiausia siekiama įveikti rinkos nepakankamumą, atsirandantį dėl koordinavimo sunkumų. Novatoriškiems moksliniams tyrimams vis dažniau reikia aukštos kokybės mokslinių tyrimų infrastruktūros, nes ji pritraukia pasaulinio lygio talentingus specialistus ir yra labai svarbi, pavyzdžiui, plėtojant informacines ir ryšių technologijas bei bazines didelio poveikio technologijas⁽³⁾;
- d) **inovacijų veiklos pagalba**, kuria daugiausia siekiama pašalinti rinkos nepakankamumą, susijusį su teigiamu poveikiu išorei (žinių skleidimu), koordinavimo sunkumais ir, kiek mažesniu mastu, nesimetriška informacija. Kalbant apie mažąsias ir vidutines įmones (MVI), tokia inovacijų pagalba gali būti teikiama patentams ir kitam nematerialiajam turtui gauti, patvirtinti ir ginti, aukštos kvalifikacijos darbuotojų komandiruotėms, taip pat inovacijų diegimo konsultacijų ir paramos paslaugoms pirkti. Be to, siekiant paskatinti dideles įmones bendradarbiauti su MVI procesų ir organizacinių inovacijų veikloje, išlaidoms, kurias patirtų ir MVI, ir didelės įmonės, vykdydamos tokią veiklą, taip pat gali būti teikiama parama;
- e) **pagalba inovacijų grupėms**, kuria siekiama įveikti su koordinavimo problemomis susijusį rinkos nepakankamumą, dėl kurio sunkiau kurti inovacijų grupes arba apribojama sąveika ir žinių srautai grupių viduje ir tarp grupių. Valstybės pagalba būtų galima padėti išspręsti šią problemą, pirma, remiant investicijas į atviras ir bendrai naudojamas inovacijų grupėms skirtas infrastruktūras, ir, antra, ne ilgiau kaip dešimt metų remiant grupių veiklą, siekiant skatinti bendradarbiavimą, tinklų kūrimą ir mokymąsi.

13. Valstybės narės privalo pranešti apie MTTPI pagalbą pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, išskyrus priemones, kurios atitinka bendrosios išimties reglamente, priimtame Komisijos pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 994/98⁽⁴⁾ 1 straipsnį, nustatytas sąlygas.

14. Šioje sistemoje pateikiami MTTPI pagalbos schemų ir individualios pagalbos, kurioms taikomas pranešimo reikalavimas ir kurios turi būti vertinamos remiantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu, suderinamumo kriterijai⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Žr. 1995 m. rugšėjo 13 d. Sprendimą TWD Textilwerke Deggendorf GmbH prieš Komisiją, sujungtos bylos T-244/93 ir T-486/93, Rink. p. II-02265.

⁽²⁾ Komisijos nuomone, naudinga išlaikyti įvairias MTTP veiklos rūšis, nepaisant to, kad tokia veikla gali būti įgyvendinama interaktyviu, o ne linijiniu būdu.

⁽³⁾ Didelio poveikio technologijos apibrėžtos Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“, COM(2012) 341 final, 2012 6 26.

⁽⁴⁾ 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 994/98 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, 1998 5 14, p. 1) su pakeitimais, padarytais 2013 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 733/2013 (OL L 204, 2013 7 31, p. 15).

⁽⁵⁾ Valstybės pagalbos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, įskaitant pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktą vertinamą MTTPI pagalbą, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai yra nustatyti atskirame Komisijos komunikate.

1.3. Apibrėžtys

15. Šioje sistemoje taikomos tokios apibrėžtys:

- a) **ad hoc pagalba** – ne pagal pagalbos schemą suteikta pagalba;
- b) **pagalba** – bet kokia priemonė, atitinkanti Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;
- c) **pagalbos intensyvumas** – bendra pagalbos suma, kaip projekto tinkamų finansuoti išlaidų procentinė dalis, neatskaičius mokesčių ar kitos rinkliavos. Jeigu pagalba teikiama kitu nei subsidijos pavidalu, pagalbos suma yra pagalbos subsidijos ekvivalentas. Dalimis mokama pagalba diskontuojama iki jos vertės suteikimo metu. Tuo tikslu naudotina palūkanų norma yra pagalbos suteikimo metu taikoma diskonto norma⁽¹⁾. Pagalbos intensyvumas skaičiuojamas kiekvienam pagalbos gavėjui;
- d) **pagalbos schema** – teisės aktas, kuriuo remiantis, bendrai ir abstrakčiai tame akte apibrėžtomis įmonėms galima teikti individualią pagalbą netaikant kitų įgyvendinimo priemonių, ir teisės aktas, kuriuo remiantis vienai arba kelioms įmonėms gali būti teikiama su konkrečiu projektu nesusijusi pagalba;
- e) **taikomieji moksliniai tyrimai** – pramoniniai moksliniai tyrimai, bandomoji taikomoji veikla arba bet kuris abiejų šių elementų derinys;
- f) **įprastos rinkos sąlygos** reiškia, kad sutarties šalių sandorio sąlygos nesiskiria nuo sąlygų, kuriomis sandorį būtų sudariusios nepriklausomos įmonės, ir kad nėra jokių slapto susitarimo elementų. Sandoris, sudarytas taikant atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę procedūrą, laikomas atitinkančiu įprastų rinkos sąlygų principą;
- g) **pagalbos suteikimo data** – data, kurią pagalbos gavėjui pagal taikomą nacionalinį teisinį režimą suteikiama juridinė teisė gauti pagalbą;
- h) **veiksmingas bendradarbiavimas** – mažiausiai dviejų nepriklausomų šalių bendradarbiavimas, siekiant keistis žiniomis ar technologijomis arba siekiant bendro tikslo, pagrįstas darbo pasidalijimu, kai šalys kartu apibrėžia bendradarbiavimo projekto sritį, prisideda prie jo įgyvendinimo ir dalijasi savo rizika ir rezultatais. Viena ar kelios šalys gali padengti visas projekto išlaidas ir taip pašalinti kitoms šalims kylančią finansinę riziką. Pagal sutartis vykdomi moksliniai tyrimai ir mokslinių tyrimų paslaugų teikimas nelaikomi bendradarbiavimo formomis.
- i) **išimtinė taikomoji veikla** – mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų, kurių visą naudą gauna tik perkantysis institucija ar perkantysis subjektas ir kuriomis jis gali naudotis vykdydamas savo veiklą su sąlyga, kad jis visiškai už jas atsilygina, viešasis pirkimas;
- j) **bandomoji taikomoji veikla** – dabartinių mokslinių, technologinių, verslo ir kitų atitinkamų žinių ir kvalifikacijos įgijimas, sujungimas, formavimas ir naudojimas, siekiant sukurti naujus arba patobulintus produktus, procesus ar paslaugas. Ši sąvoka, pavyzdžiui, taip pat gali apimti veiklą, kurios tikslas yra naujų produktų, procesų ar paslaugų koncepcinis apibrėžimas, planavimas ir dokumentavimas. Bandomoji taikomoji veikla gali apimti naujų arba patobulintų produktų, procesų ar paslaugų prototipų kūrimą, demonstravimą, bandomųjų vienetų kūrimą, bandymą ir tvirtinimą realias naudojimo sąlygas atitinkančioje aplinkoje, kai pagrindinis tikslas yra labiau techniškai patobulinti produktus, procesus ar paslaugas, kurie nėra iš esmės įtvirtinti. Tai taip pat gali apimti tinkamo komerciškai naudoti prototipo ar bandomojo vieneto kūrimą, jeigu tai yra galutinis komercinis produktas ir jeigu tokių produktų būtų per brangu gaminti vien tam, kad jis būtų pademonstruotas ir patvirtintas. Bandomoji taikomoji veikla neapima esamų produktų, gamybos linijų, gamybos procesų, paslaugų ir vykdomos kitų rūšių veiklos įprastinių arba periodinių pakeitimų, net jei tie pakeitimai gali reikšti patobulinimą;

⁽¹⁾ Žr. Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6).

- k) **galimybių studija** – projekto potencialo vertinimas ir analizė, kuriais siekiama remti sprendimų priėmimo procesą, objektyviai ir racionaliai atskleidžiant jo stipriąsias ir silpnąsias savybes, galimybes ir grėsmes, taip pat nustatant jam įgyvendinti reikiamus išteklius ir galiausiai jo sėkmės perspektyvas;
- l) **visiškas suteikimas** reiškia, kad mokslinių tyrimų organizacija, mokslinių tyrimų infrastruktūra arba viešasis pirkėjas gauna visą intelektinių nuosavybės teisių teikiamą ekonominę naudą, pasilikdamas teisę jomis visapusiškai naudotis, ypač nuosavybės ir licencijos teise. Tai taip pat gali būti taikoma, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra (atitinkamai viešasis pirkėjas) nusprendžia sudaryti papildomas sutartis dėl šių teisių, įskaitant jų licenciją bendradarbiavimo partneriui (atitinkamai įmonėms);
- m) **fundamentiniai moksliniai tyrimai** – bandomoji arba teorinė veikla, vykdoma pirmiausia siekiant gauti naujų žinių apie reiškinio pagrindus ir stebimus faktus, nenumatant tiesioginio tokių žinių komercinio taikymo arba naudojimo;
- n) **bendrasis subsidijos ekvivalentas** – pagalbos suma, jeigu pagalba buvo suteikta dotacijos forma, neatskaičius mokesčių ar kitos rinkliavos;
- o) **aukštos kvalifikacijos darbuotojai** – aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip penkerių metų reikiamą profesinę patirtį, kuri taip pat gali apimti doktorantūrą, turintys darbuotojai;
- p) **individuali pagalba** – tam tikrai įmonei suteikta pagalba, įskaitant *ad hoc* pagalbą ir pagalbą, teikiamą pagal pagalbos schemą;
- q) **pramoniniai moksliniai tyrimai** – suplanuoti moksliniai tyrimai arba labai svarbūs tyrimai, kuriais siekiama įgyti naujų žinių ir kvalifikacijos, reikalingų naujiems produktams, procesams ar paslaugoms kurti arba esamiems produktams, procesams ar paslaugoms gerokai patobulinti. Šie pramoniniai moksliniai tyrimai apima sudėtinių sistemų dalių kūrimą ir gali apimti prototipų kūrimą laboratorijos aplinkoje arba aplinkoje, kurioje modeliuojamos sąsajos su esamomis sistemomis, taip pat bandomųjų linijų kūrimą, kai to reikia pramoniniams moksliniams tyrimams ir visų pirma bendram technologiniam patvirtinimui atlikti;
- r) **inovacijų diegimo konsultacinės paslaugos** – konsultavimas, pagalba ir mokymas žinių perdavimo, nematerialiojo turto įsigijimo, apsaugos bei panaudojimo, standartų ir jų taikymą reglamentuojančių taisyklių naudojimo klausimais;
- s) **inovacijų grupės** – nepriklausomų šalių struktūros arba organizuotos grupės (pvz., veiklą pradedančios novatoriškos įmonės, mažosios, vidutinės ir didelės įmonės, taip pat mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijos, ne pelno organizacijos ir kiti susiję ekonominės veiklos vykdytojai), kurių paskirtis – skatinti inovacinę veiklą remiant dalijimąsi įrenginiais, keitimąsi žiniomis bei technine patirtimi ir veiksmingai prisidedant prie įmonių ir kitų grupės organizacijų žinių perdavimo, ryšių užmezgimo, informacijos sklaidos ir bendradarbiavimo tarpusavyje;
- t) **inovacijų diegimo paramos paslaugos** – aprūpinimas biuro patalpomis, duomenų bankų, bibliotekų, rinkotyro, laboratorijų, kokybės ženklinimo, bandymų ir sertifikavimo paslaugos, kurios padėtų kurti veiksmingesnius produktus, procesus arba paslaugas;
- u) **nematerialusis turtas** – fizinės arba finansinės išraiškos neturintis turtas kaip patentai, licencijos, praktinė patirtis arba kita intelektualinė nuosavybė;
- v) **žinių perdavimas** – bet koks procesas, kuriuo siekiama įgyti, kaupiti ir dalytis aiškiai išreikštomis ir tiesiogiai neišreikštomis žiniomis, įskaitant kvalifikaciją ir kompetenciją, vykdant tokią ekonominę ir neekonominę veiklą, kaip bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje, konsultavimas, licencijavimas, komercinės veiklos atskyrimas, leidyba ir mokslininkų bei kitų šioje veikloje dalyvaujančių darbuotojų judumas. Be mokslinių ir technologinių žinių, tai apima ir kitokias žinias, pvz., žinias, kaip naudotis standartais ir juos reglamentuojančiomis taisyklėmis, žinias apie realią veiklos aplinką atitinkančias sąlygas ir organizacinių inovacijų diegimo metodus, taip pat su nematerialiojo turto nustatymu, įsigijimu, apsauga, gynimu ir naudojimu susijusių žinių valdymą;

- w) **didelės įmonės** – įmonės, kurioms negali būti taikoma mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžtis;
- x) **grynosios papildomos išlaidos** – remiamo projekto ar veiklos tikėtinos grynosios dabartinės vertės ir perspektyvios investicijos, kurią gavėjas būtų padaręs priešingu atveju, jei pagalba nebūtų teikiama, skirtumas;
- y) **organizacinių inovacijų diegimas** – naujo organizacinio metodo taikymas įmonės verslo praktikoje, organizuojant darbo vietas arba išorės santykių srityje, išskyrus pokyčius, paremtus įmonėje jau naudojamais organizaciniais metodais, valdymo strategijos pokyčius, jungimąsi ir išsigijimą, proceso nebetaikymą, paprastą kapitalo pakeitimą arba padidinimą, pokyčius, kurie atsiranda tik dėl gamyklos kainų kitimo, gamybą pagal užsakymą, lokalizavimą, reguliarius, sezoninius ir kitus cikliškus pokyčius, prekybą naujais arba labai patobulintais produktais;
- z) **išlaidos personalui** – išlaidos mokslininkams, technikams ir kitiems pagalbiniais darbuotojams, įdarbintiems atitinkamam projektui ar veiklai vykdyti;
- (aa) **ikiprekybinis viešasis pirkimas** – mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų viešasis pirkimas, kai perkančioji institucija ar perkantysis subjektas nepasilieka visų sutarties rezultatų ir naudos tik sau savo veiklai vykdyti, bet dalijasi jais su paslaugų teikėjais rinkos sąlygomis. Sutarties, kurios objektas priskiriamas šioje sistemoje apibrėžtiems vienos rūšies ar kelių rūšių moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, turi būti ribotos trukmės ir į ją gali būti įtrauktas prototipų arba ribotos apimtys pirmųjų produktų arba paslaugų kūrimas atliekant bandymus. Komercinės apimtys produktų arba paslaugų pirkimas negali būti tos pačios sutarties objektas;
- (bb) **procesų inovacijų diegimas** – naujo arba labai patobulinto gamybos arba pateikimo būdo diegimas (įskaitant svarbius technologijų, įrenginių arba programinės įrangos pakeitimus), išskyrus nedidelius pakeitimus arba patobulinimus, gamybinių arba aptarnavimo pajėgumų didinimą, įdiegiant papildomas gamybos arba logistikos sistemas, labai panašias į jau naudojamą, procesų nebetaikymą, paprastą kapitalo pakeitimą arba padidinimą, pokyčius, susijusius tik su gamyklos kainų kitimu, gamybą pagal užsakymą, lokalizavimą, reguliarius, sezoninius ir kitus cikliškus pokyčius, prekybą naujais arba labai patobulintais produktais;
- (cc) **MTTP projektas** – operacija, kuri apima veiklą, aprėpiančią šioje sistemoje apibrėžtus vienos rūšies ar kelių rūšių mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, ir kuria siekiama atlikti tikslaus ekonominio, mokslinio ar techninio pobūdžio nedažną užduotį su aiškiai iš anksto nustatytais tikslais. MTTP projektą gali sudaryti keli darbo paketai, veikla ar paslaugos; jame nurodyti aiškūs uždaviniai, veikla, kuri bus vykdoma, kad būtų įgyvendinti šie uždaviniai (įskaitant jų numatomas išlaidas), ir konkretūs tikslai, siekiant nustatyti šios veiklos rezultatus ir juos palyginti su atitinkamais uždaviniais. Kai dviejų ar daugiau MTTP projektų negalima aiškiai atskirti vieno nuo kito, ypač tais atvejais, kai nėra tikėtina, kad technologiniu požiūriu juos galima sėkmingai įgyvendinti atskirai, jie laikomi vienu projektu;
- (dd) **grąžintinas avansas** – projektui skirta paskola, kuri sumokama iš karto arba dalimis ir kurios grąžinimo sąlygos priklauso nuo projekto rezultatų;
- (ee) **mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacija** arba mokslinių tyrimų organizacija – bet kokio teisinio statuso (kuris reglamentuojamas viešosios arba privatinės teisės) ir bet koku būdu finansuojamas subjektas (pavyzdžiui, universitetai arba mokslinių tyrimų institutai, technologijų perdavimo agentūros, inovacijų tarpininkai, mokslinių tyrimų srities fiziniai arba virtualūs bendradarbiaujantys subjektai), kurio pagrindinis tikslas – vykdyti nepriklausomus fundamentinius mokslinius tyrimus, pramoninius mokslinius tyrimus ar bandomąją taikomąją veiklą arba per rengiamus mokymus, leidžiamus leidinius arba perduodamas žinias plačiai skleisti šios veiklos rezultatus. Kai toks subjektas vykdo ir ekonominę veiklą, tos ekonominės veiklos finansavimas, išlaidos ir pajamos turi būti apskaitomi atskirai. Įmonės, galinčios daryti lemiamą įtaką tokio subjekto veiklai, pavyzdžiui, per akcininkus arba narius, negali turėti lengvatinės prieigos prie tokio subjekto sukurtų mokslinių tyrimų rezultatų;

- (ff) **mokslinių tyrimų infrastruktūra** – priemonės, ištekliai ir susijusios paslaugos, kuriais, vykdydama tam tikrų sričių mokslinius tyrimus, naudojasi mokslo bendruomenė ir kurie apima mokslinę įrangą arba priemones, žinių šaltinius, pavyzdžiui, rinkinius, archyvus ar struktūrizuotą mokslinę informaciją, galimybes atvežiančią informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiamą infrastruktūrą, pavyzdžiui, tinklą, kompiuterinę įrangą, programinę įrangą ir ryšio priemones arba bet kurias kitas išskirtines, moksliniams tyrimams būtinas priemones. Tokia infrastruktūra gali būti „vienoje vietoje“ arba „paskirstytoji“ (organizuotas išteklių tinklas) ⁽¹⁾;
- (gg) **delegavimas** – pagalbos gavėjo vykdomas laikinas darbuotojų įdarbinimas išlaikant darbuotojo teisę grįžti pas ankstesnį darbą;
- (hh) **mažosios ir vidutinės įmonės**, arba MVĮ, mažosios įmonės ir vidutinės įmonės – įmonės, atitinkančios kriterijus, nustatytus Komisijos rekomendacijoje dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo ⁽²⁾;
- ii) **darbų pradžia**, arba projekto pradžia – ankstesnė iš šių datų: MTTPI veiklos pradžia arba pirmas pagalbos gavėjo ir rangovų susitarimas dėl projekto vykdymo. Parengiamieji darbai, pvz., leidimų gavimas ir galimybių studijos, darbų pradžia nelaikomi;
- (jj) **materialusis turtas** – turtas, kaip antai žemė, pastatai, gamybos priemonės, įrenginiai ir įranga.

2. VALSTYBĖS PAGALBA PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIŲ 1 DALĮ

16. Apskritai bet kokia priemonė, atitinkanti Sutarties 107 straipsnio 1 dalies kriterijus, yra valstybės pagalba. Nors atskirame Komisijos pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos paaiškinama, kaip Komisija apskritai supranta valstybės pagalbos sąvoką, dažniausiai pasitaikančios MTTPI veiklos aplinkybės šiame skirsnyje vertinamos nedarant poveikio Europos Sąjungos Teisingumo Teismo aiškinimui.

2.1. Mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijos ir mokslinių tyrimų infrastruktūra kaip valstybės pagalbos gavėjos

17. Mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijos (mokslinių tyrimų organizacijos) ir mokslinių tyrimų infrastruktūra yra valstybės pagalbos gavėjos, jei jų viešasis finansavimas atitinka visas Sutarties 107 straipsnio 1 dalies sąlygas. Kaip paaiškinta Pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, pagalbos gavėjas turi būti įmonė, tačiau šios sąlygos įvykdymas nepriklauso nuo įmonės teisinio statuso, t. y. nuo to, ar ji yra reglamentuojama viešosios, ar privačiosios teisės, arba nuo jos ekonominio pobūdžio, t. y. ar ji siekia pelno, ar ne. Įmonės priskyrimą įmonių kategorijai lemia tai, ar ji vykdo ekonominę veiklą, parduodama produktus arba paslaugas konkrečioje rinkoje ⁽³⁾.

2.1.1. Neekonominės veiklos viešasis finansavimas

18. Jeigu tas pats subjektas vykdo ekonominio ir neekonominio pobūdžio veiklą, siekiant veiksmingai išvengti ekonominės veiklos kryžminio subsidijavimo, neekonominės veiklos viešasis finansavimas nepatenka į Sutarties 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jeigu dvi veiklos rūšys, jų išlaidos, finansavimas ir pajamos gali būti aiškiai atskirti. Tinkamą išlaidų paskirstymą, finansavimą ir pajamas galima įrodyti metinėmis atitinkamo subjekto finansinėmis ataskaitomis.

19. Komisijos nuomone, neekonominio pobūdžio veikla paprastai yra:

⁽¹⁾ Žr. 2009 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 723/2009 dėl Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumo (ERIC) Bendrijos teisinio pagrindo 2 straipsnio a punktą (OL L 206, 2009 8 8, p. 1).

⁽²⁾ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

⁽³⁾ 1987 m. birželio 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-118/85, Rink. p. 2599, 7 punktas; 1998 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-35/96, Rink. p. I-3851, 36 punktas; 2002 m. vasario 19 d. Sprendimo *Wouters* C-309/99, Rink. p. I-1577, 46 punktas.

a) mokslinių tyrimų organizacijų ir mokslinių tyrimų infrastruktūros pagrindinė veikla, visų pirma:

- mokymo veikla, vykdoma siekiant parengti daugiau geresnės kvalifikacijos žmogiškųjų išteklių. Pagal Teismo praktiką⁽¹⁾ ir Komisijos sprendimų priėmimo praktiką⁽²⁾ ir, kaip paaiškinta Pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos ir Visuotinės ekonominės svarbos paslaugų komunikate⁽³⁾, valstybinis švietimas, organizuojamas pagal nacionalinę švietimo sistemą, daugiausiai arba visiškai finansuojamas valstybės ir prižiūrimas valstybės, yra laikomas neekonominė veikla⁽⁴⁾;
- nepriklausomi MTTP, siekiant daugiau žinių ir geresnio suvokimo, įskaitant bendradarbiaujant atliekamus MTTP, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra veiksmingai bendradarbiauja⁽⁵⁾;
- be išimtinių teisių ir laikantis nediskriminavimo principo plačiai skleidžiami mokslinių tyrimų rezultatai, pavyzdžiui, teikiant mokymą, atvirosios prieigos duomenų bazes, viešus leidinius ar atvirojo kodo programinę įrangą;

b) žinių perdavimo veikla, kai ją vykdo mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra (įskaitant jų padalinius arba patronuojamąsias bendroves) arba kai ji vykdoma kartu su kitais tokiais subjektais arba jų vardu, ir kai visas šios veiklos pelnas reinvestuojamas į pagrindinę mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiklą. Neekonominis tos veiklos pobūdis nepasikeičia, jeigu atitinkamų paslaugų teikimas atviro konkurso būdu perduodamas trečiosioms šalims.

20. Jeigu mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra naudojama ir ekonominei, ir neekonominėi veiklai vykdyti, valstybės pagalbos taisyklės viešajam finansavimui taikomos tik tiek, kiek tas finansavimas padengia su ekonomine veikla susijusias išlaidas⁽⁶⁾. Jeigu mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra beveik išskirtinai naudojama neekonominėi veiklai vykdyti, jai skirtam finansavimui gali būti iš viso netaikomos valstybės pagalbos taisyklės, jeigu naudojimas ekonominiais tikslais tėra grynai pagalbiniis, t. y. susijęs su veikla, kuri yra tiesiogiai susijusi su mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veikimu ir yra jam reikalinga arba yra neatsiejama nuo pagrindinio naudojimo neekonominiais tikslais ir kuri yra riboto masto. Taikydama šią sistemą, Komisija laikysis nuomonės, kad taip yra tuo atveju, kai ekonominės veiklos sąnaudos (žaliavos, įranga, darbas ir pagrindinis kapitalas) yra lygiai tokios pačios kaip neekonominės veiklos ir kai kiekvienais metais tokiai ekonominei veiklai skiriamas pajėgumas neviršija 20 % atitinkamo subjekto bendro metinio pajėgumo.

2.1.2. Ekonominės veiklos viešasis finansavimas

21. Nedarant poveikio 20 punktui, jeigu mokslinių tyrimų organizacijos ar mokslinių tyrimų infrastruktūra yra naudojamos ekonominei veiklai vykdyti, pvz., nuomoti įrangą arba laboratorijas įmonėms, teikti paslaugas įmonėms ar vykdyti mokslinių tyrimų sutartį, tos ekonominės veiklos viešasis finansavimas paprastai bus laikomas valstybės pagalba.

22. Tačiau Komisija nelaikys mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros valstybės pagalbos gavėja, jeigu ji veikia tik kaip tarpininkė, perduodama galutiniam pagalbos gavėjams visą viešąjį finansavimą ir visus dėl tokio finansavimo įgytus pranašumus. Paprastai toks atvejis būna, kai:

a) tiek viešasis finansavimas, tiek visi dėl tokio finansavimo įgyti pranašumai yra kiekybiškai įvertinami ir įrodomi, ir yra taikoma atitinkama tvarka, kuria užtikrinama, kad jie būtų visiškai perduoti galutiniam pagalbos gavėjams, pavyzdžiui, sumažinant kainas; taip pat

⁽¹⁾ 1988 m. rugėjo 27 d. Sprendimo *Humble and Edel*, C-263/86, Rink. p. I-5365, 9–10, 15–18 punktai; 1993 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Wirth*, C-109/92, Rink. p. I-06447, 15 punktas.

⁽²⁾ Pvz., žr. bylas NN54/2006, *Prerov logistics College* ir N 343/2008, *Individual aid to the College of Nyíregyháza for the development of the Partium Knowledge Centre*.

⁽³⁾ Žr. Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą (OL C 8, 2012 1 11, p. 4) 26–29 punktus.

⁽⁴⁾ Darbo jėgos mokymas, kaip apibrėžta valstybės pagalbos taisyklėse, taikomose pagalbai mokymui, neatitinka mokslinių tyrimų organizacijų neekonominės pagrindinės veiklos kriterijų.

⁽⁵⁾ MTTP paslaugų teikimas ir įmonių vardu vykdomi MTTP nelaikomi nepriklausomais MTTP.

⁽⁶⁾ Kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra yra finansuojama ir viešosiomis, ir privačiomis lėšomis, Komisija laikysis nuomonės, kad taip yra tuo atveju, kai atitinkamam subjektui skirtas viešasis finansavimas konkrečiu ataskaitiniu laikotarpiu viršija per tą laikotarpį patirtas neekonominės veiklos išlaidas.

- b) tarpininkui nesuteikiamas papildomas pranašumas, nes jis arba išrenkamas per atvirą konkursą, arba viešąjį finansavimą gali gauti visi subjektai, kurie atitinka būtinas objektyvias sąlygas, kad vartotojai, kaip galutiniai paslaugos gavėjai, turėtų teisę įsigyti tokias pat paslaugas iš bet kokio tinkamo tarpininko.

23. Jeigu 22 punkto sąlygos tenkinamos, valstybės pagalbos taisyklės taikomos galutinių gavėjų lygmeniu.

2.2. Netiesioginė valstybės pagalba įmonėms, teikiama per valstybės finansuojamas mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijas ir mokslinių tyrimų infrastruktūrą

24. Į klausimą, ar ir kokiomis sąlygomis įmonės įgyja pranašumą pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį tais atvejais, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra pagal sutartį vykdo mokslinius tyrimus arba teikia mokslinių tyrimų paslaugas, taip pat tais atvejais, kai bendradarbiaujama su mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, turi būti atsakyta remiantis bendraisiais valstybės pagalbos principais. Šiuo tikslu, kaip paaiškinta Pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos, visų pirma gali reikėti įvertinti, ar mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiksmas gali būti priskirti valstybės veiksmams ⁽¹⁾.

2.2.1. Įmonių užsakymu vykdomi moksliniai tyrimai (pagal sutartį vykdomi moksliniai tyrimai arba teikiamos mokslinių tyrimų paslaugos)

25. Kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra naudojamos moksliniams tyrimams pagal sutartis vykdyti arba mokslinių tyrimų paslaugoms teikti įmonei, kuri paprastai nustato sutarties sąlygas ir kuriai priklauso mokslinių tyrimų veiklos rezultatai ir tenka nesėkmės rizika, valstybės pagalba tai įmonei paprastai nebus perduota, jeigu mokslinių tyrimų organizacijai arba mokslinių tyrimų infrastruktūrai už paslaugas sumokamas tinkamas atlygis, ypač jei yra tenkinama viena iš šių sąlygų:

- a) mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra teikia mokslinių tyrimų paslaugas arba pagal sutartis vykdo mokslinius tyrimus rinkos kaina ⁽²⁾; arba
- b) jeigu rinkos kaina nenustatyta, mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra teikia mokslinių tyrimų paslaugas arba pagal sutartis vykdo mokslinius tyrimus ta kaina, kuri:

- atspindi visas paslaugos sąnaudas ir paprastai apima maržą, nustatytą remiantis tomis maržomis, kurias sektoriuje veikiančios įmonės paprastai taiko už atitinkamą paslaugą; arba
- yra nustatyta derybose įprastomis rinkos sąlygomis, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, kaip paslaugų teikėja, derasi siekdama gauti didžiausios ekonominės naudos tuo metu, kai sudaroma sutartis, ir apima bent jau ribines sąnaudas.

26. Kai intelektinės nuosavybės teisės arba teisės jomis naudotis pasilieka mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, jų rinkos vertė gali būti išskaičiuojama iš kainos, mokėtiną už susijusias paslaugas.

2.2.2. Bendradarbiavimas su įmonėmis

27. Laikoma, kad projektas yra vykdomas veiksmingai bendradarbiaujant, kai mažiausiai dvi nepriklausomos šalys siekia bendro tikslo dalydamosį darbu ir kartu apibrėžia projekto sritį, dalyvauja jį rengiant, prisideda prie jo įgyvendinimo ir dalijasi finansine, technologine, moksline ir kita rizika, taip pat jo rezultatais. Viena ar kelios šalys gali padengti visas projekto išlaidas ir taip pašalinti kitoms šalims kylančią finansinę riziką. Bendradarbiavimo projekto sąlygos, visų pirma susijusios su jo išlaidomis, rizikos pasidalijimu ir rezultatais, rezultatų sklaida, galimybė naudotis intelektinės nuosavybės teisėmis ir jų suteikimo taisyklėmis, turi būti nustatytos prieš pradedant vykdyti projektą ⁽³⁾. Pagal sutartis vykdomi moksliniai tyrimai ir mokslinių tyrimų paslaugų teikimas nelai-komi bendradarbiavimo formomis.

⁽¹⁾ Žr. 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 24 punktą.

⁽²⁾ Jeigu mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra pirmą kartą atitinkamos įmonės vardu, išbandydama ir aiškiai ribotą laikotarpį teikia konkrečias mokslinių tyrimų paslaugas arba pagal sutartis vykdo mokslinius tyrimus, Komisija paprastai laikys taikomą kainą rinkos kaina, jeigu tos mokslinių tyrimų paslaugos arba pagal sutartis vykdomi moksliniai tyrimai yra išskirtiniai ir gali būti įrodyta, kad jiems nėra rinkos.

⁽³⁾ Tai netaikytina nustatytiems susitarimams dėl intelektinės nuosavybės teisių rinkos vertės ir įnašų į projektą vertės.

28. Jeigu bendradarbiavimo projektus kartu įgyvendina įmonės ir mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, Komisija laikosi nuomonės, kad dėl palankių bendradarbiavimo sąlygų netiesioginė valstybės pagalba per šiuos subjektus dalyvaujančioms įmonėms nesuteikiama, jeigu tenkinama viena iš šių sąlygų:

- a) dalyvaujančios įmonės padengia visas projekto sąnaudas;
- b) bendradarbiavimo rezultatai, kuriems netaikomos intelektinės nuosavybės teisės, gali būti plačiai skelbiami, o visos intelektinės nuosavybės teisės, susijusios su mokslinių tyrimų organizacijų arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veikla, visiškai atitenka tiems subjektams;
- c) visos su projektu susijusios intelektinės nuosavybės teisės, taip pat susijusios naudojimosi teisės suteikiamos skirtingiems bendradarbiaujantiems partneriams tokiu būdu, kuris tinkamai atspindi jų darbo paketus, įnašus ir atitinkamus interesus;
- d) mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra gauna kompensaciją, kuri lygi intelektinės nuosavybės teisių, kurios susijusios su jų veikla ir priklauso dalyvaujančioms įmonėms arba kurių naudojimosi teisės suteiktos dalyvaujančioms įmonėms, rinkos kainai. Iš tos kompensacijos galima išskaičiuoti dalyvaujančių įmonių įnašo (finansinio ir nefinansinio) į mokslinių tyrimų organizacijų arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiklos, susijusios su atitinkamomis intelektinės nuosavybės teisėmis, išlaidų finansavimą vertės absoliučią sumą.

29. Taikydama 28 punkto d papunktį, Komisija laikysis nuomonės, kad gauta kompensacija yra lygi rinkos kainai, jeigu susijusios mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra gali naudotis visą tą teisių teikiama ekonomine nauda, kai yra tenkinama viena iš šių sąlygų:

- a) kompensacijos suma buvo nustatyta taikant atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę konkurencinio pardavimo procedūrą;
- b) nepriklausomo eksperto vertinimu patvirtinama, kad kompensacijos suma yra bent jau lygi rinkos kainai;
- c) mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, kaip pardavėja, gali įrodyti, kad veiksmingai derėjosi dėl kompensacijos įprastomis rinkos sąlygomis, siekdama gauti maksimalią ekonominę naudą sutarties sudarymo metu, kartu atsižvelgdama į savo statutinius tikslus;
- d) tais atvejais, kai bendradarbiavimo susitarimu bendradarbiaujančiai įmonei numatyta pirmojo atsisakymo teisė dėl intelektinės nuosavybės teisių, kurias sukuria bendradarbiaujančios mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, jeigu tie subjektai naudojasi abipuse teise prašyti trečiųjų šalių pateikti ekonomiškai pranašesnius pasiūlymus, kad bendradarbiaujanti įmonė atitinkamai pritaiktų savo pasiūlymą.

30. Jei netenkinama nė viena iš 28 punkte nurodytų sąlygų, visa mokslinių tyrimų organizacijų arba mokslinių tyrimų infrastruktūros įnašo į projektą vertė bus laikoma bendradarbiaujančioms įmonėms suteiktu pranašumu, kuriam taikomos įprastos valstybės pagalbos taisyklės.

2.3. Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų viešasis pirkimas

31. Viešieji pirkėjai mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugas gali pirkti iš įmonių ir pagal išimtinės taikomosios veiklos, ir pagal ikiprekybinio viešojo pirkimo procedūras⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ikiprekybiniai viešieji pirkimai. Naujovių skatinimas siekiant užtikrinti ilgalaikės kokybiškas viešąsias paslaugas Europoje“, COM(2007) 799 galutinis, 2007 12 14, ir susijusį tarnybų darbinį dokumentą.

32. Jeigu atviras konkursas dėl viešojo pirkimų vykdomas pagal taikomas direktyvas⁽¹⁾, Komisija paprastai laikysis nuomonės, kad įmonėms, teikiančioms susijusias paslaugas, valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį nesuteikta⁽²⁾.

33. Visais kitais atvejais, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, Komisija laikysis nuomonės, kad įmonėms valstybės pagalba neteikiama, kai už atitinkamas paslaugas sumokėta kaina visiškai atitinka viešojo pirkėjo gautos naudos rinkos vertę ir dalyvaujančio paslaugų teikėjo prisiimtą riziką, ypač kai tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) atrankos procedūra yra atvira, skaidri ir nediskriminacinė, taip pat grindžiama objektyviais atrankos ir sutarties sudarymo kriterijais, nurodytais prieš konkurso procedūrą;
- b) visiems suinteresuotiesiems konkurso dalyviams prieš konkurso procedūrą pateikiami numatomi sutartiniai susitarimai, kuriuose aprašomos visos šalių teisės ir pareigos, be kita ko, susijusios su intelektinės nuosavybės teisėmis;
- c) vykdamas viešąjį pirkimą nė vienas dalyvaujančiam paslaugų teikėjui nesuteikiamas joks lengvatinis režimas, taikomas komerciniu mastu tiekiant galutinius produktus arba teikiant paslaugas viešajam pirkėjui atitinkamoje valstybėje narėje⁽³⁾; ir
- d) tenkinama viena iš šių sąlygų:

- visi rezultatai, kuriems netaikomos intelektinės nuosavybės teisės, gali būti plačiai skleidžiami, pavyzdžiui, juos paskelbiant, per mokymus ar indėlį į standartizacijos įstaigų veiklą tokiu būdu, kad kitos įmonės galėtų juos atkurti, o visos intelektinės nuosavybės teisės visiškai atitenka viešajam pirkėjui;
- paslaugų teikėjas, kuriam atitenka rezultatai, kuriems taikomos intelektinės nuosavybės teisės, turi suteikti viešajam pirkėjui neribotą galimybę nemokamai naudotis tais rezultatais, o trečiosioms šalims suteikti prieigą, pavyzdžiui, per neišimtinės licencijas rinkos sąlygomis.

34. Jeigu 33 punkto sąlygos netenkinamos, valstybės narės gali remtis atskiru viešojo pirkėjo ir įmonės sutarties sąlygų vertinimu, nepažeidžiant bendro įpareigojimo pranešti apie MTTPĮ pagalbą pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį.

3. BENDRIEJI VERTINIMO PRINCIPAI

35. Vertindama, ar pagalbos priemonė, apie kurią pranešta, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, Komisija paprastai nagrinėja, ar pagalbos priemonės forma užtikrinama, kad teigiamas pagalbos poveikis siekiant bendros svarbos tikslo viršytų galimą neigiamą poveikį prekybai ir konkurencijai.

36. 2012 m. gegužės 8 d. Komunikate dėl valstybės pagalbos modernizavimo siūloma nustatyti ir apibrėžti bendruosius principus, kuriais remdamasi Komisija vertins visų pagalbos priemonių suderinamumą. Todėl pagalbos priemonę suderinama su Sutartimi Komisija laikys, tik jei ji atitiks visus šiuos kriterijus:

- a) *indėlis siekiant aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo*: valstybės pagalbos priemone turi būti siekiama bendros svarbos tikslo pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį (4.1 skirsnis);

⁽¹⁾ Žr. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65), 27 straipsnį ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243), 45 straipsnį. Panašiai ir ribotos procedūros, numatytos atitinkamai Direktyvos 2014/24/ES 28 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 46 straipsnyje, atveju Komisija taip pat laikysis nuomonės, kad įmonėms nesuteikta jokia valstybės pagalba, nebent suinteresuotiems paslaugų teikėjams be aiškos priežasties neleidžiama dalyvauti konkurse.

⁽²⁾ Tai taip pat bus daroma tuo atveju, kai viešieji pirkėjai pirks novatoriškus sprendimus, susijusius su ankstesniais MTTP viešaisiais pirkimais, arba ne MTTP produktus ir paslaugas, kuriuos numatoma teikti tokio kokybės lygio, kuriam reikalingos produkto, proceso arba organizacinės inovacijos.

⁽³⁾ Nedarant poveikio procedūroms, kurios apima unikalių ir specializuotų produktų arba paslaugų plėtojimą ir paskesnį pirkimą.

- b) *valstybės intervencijos poreikis*: valstybės pagalbos priemonė turi būti svarstoma tuo atveju, kai pagalba galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka, pavyzdžiui, panaikinant rinkos nepakankamumą arba išsprendžiant vienodų sąlygų ar sanglaudos problemą (4.2 skirsnis);
- c) *pagalbos priemonės tinkamumas*: siūloma pagalbos priemonė turi būti tinkama politikos priemonė siekiant bendros svarbos tikslo (4.3 skirsnis);
- d) *skatinamasis poveikis*: pagalba atitinkamos (-ų) įmonės (-ių) elgesys turi būti keičiamas taip, kad įmonė pradėtų vykdyti papildomą veiklą, kurios, negavusi pagalbos, ji nevykdytų arba vykdytų ją mažesniu mastu, kitaip ar kitoje vietoje (4.4 skirsnis);
- e) *pagalbos proporcingumas (iki minimumo apribota pagalba)*: pagalbos suma ir intensyvumas turi būti apriboti iki minimumo, būtino atitinkamos (-ų) įmonės (-ių) papildomoms investicijoms arba veiklai paskatinti (4.5 skirsnis);
- f) *nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai vengimas*: pagalbos neigiamas poveikis turi būti pakankamai ribotas, kad bendras priemonės poveikis būtų teigiamas (4.6 skirsnis);
- g) *pagalbos skaidrumas*: valstybės narės, Komisija, ekonominės veiklos vykdytojai ir visuomenė turi turėti galimybę lengvai susipažinti su visais susijusiais aktais ir informacija apie pagalbą, kuri pagal juos paskirta (4.7 skirsnis).

37. Bendram tam tikrų kategorijų pagalbos schemų poveikiui gali būti taikomas ir *ex post* vertinimo reikalavimas, kaip aprašyta šių gairių 5 skirsnyje. Tokiais atvejais Komisija gali apriboti tų schemų taikymo trukmę (paprastai iki ketverių metų ar trumpiau), suteikdama galimybę vėliau dar kartą pranešti apie jų pratęsimą.

38. Jei valstybės pagalbos priemone arba jos sąlygomis (įskaitant jos finansavimo būdą, kai jis yra neatsiejama tos priemonės dalis) neišvengiamai pažeidžiama Sąjungos teisė, pagalba negali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka ⁽¹⁾.

39. Vertindama individualios pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, Komisija atsižvelgs į visas Sutarties 101 ar 102 straipsnio pažeidimo bylas, kurios gali būti susijusios su pagalbos gavėju ir kurios gali būti svarbios atliekant vertinimą pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį ⁽²⁾.

4. MTPI PAGALBOS SUDERINAMUMO VERTINIMAS

40. Valstybės pagalba MTPI gali būti skelbiama suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei, remiantis 3 skirsnyje nustatytais bendro vertinimo principais, dėl jos išaugtų MTPI veiklos mastas, nesutrikdant prekybos sąlygų tokiu būdu, kuris prieštarautų bendram interesui.

41. Šiame skirsnyje Komisija paaiškina, kaip taikys tuos bendro vertinimo principus ir prireikūs nustato specialias sąlygas, taikomas pagalbos schemoms, ir papildomas sąlygas individualiai pagalbai, kuriai taikomas įpareigojimas pranešti ⁽³⁾.

4.1. Indėlis siekiant aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo

4.1.1. Bendrosios sąlygos

42. Bendrasis MTPI pagalbos tikslas – skatinti Sąjungoje MTPI. Taip MTPI veikla turėtų būti prisidedama siekiant įgyvendinti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją „Europa 2020“.

43. Valstybės narės, ketinančios teikti valstybės pagalbą MTPI, turi tiksliai apibrėžti siekiamą tikslą ir ypač paaiškinti, kaip priemone ketinama skatinti MTPI veiklą. Jei priemonės bendrai finansuojamos iš Europos struktūrinių ir investicinių fondų, valstybės narės gali remtis atitinkamose veiksmų programose pateikta argumentacija.

⁽¹⁾ Žr., pvz., 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo Vokietija prieš Komisiją, C-156/98, Rink. p. I-6857, 78 punktą ir 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo Régie Networks prieš Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, Rink. I-10807, 94–116 punktus.

⁽²⁾ Žr. 1993 m. birželio 15 d. Sprendimo Matra prieš Komisiją, C-225/91, Rink. p. I-3203, 42 punktą.

⁽³⁾ Visiems kitiems individualios pagalbos atvejams, įskaitant tuos atvejus, kai tokia pagalba yra teikiama remiantis pagalbos schema, kuriai taikomas įpareigojimas pranešti, tebėra visapusiškai taikomos bendrosios išimties reglamente nustatytos suderinamumo sąlygos.

44. Kalbant apie pagalbos schemas, kurioms taikomas įpareigojimas pranešti (pagalbos schemas, apie kurias reikia pranešti), Komisija palankiai vertina pagalbos priemones, kurios yra neatsiejama visapusiškos programos arba veiksmų plano, kuriais siekiama skatinti MTTPi veiklą arba pažangias specializacijos strategijas, dalis ir kurios grindžiamos griežtais panašių ankstesnių pagalbos priemonių vertinimais, įrodančiais jų veiksmingumą.

45. Kiek tai susiję su valstybės pagalba, skirta projektams arba veiklai, kuriuos taip pat tiesiogiai arba netiesiogiai finansuoja Sąjunga (t. y. Komisija, jos vykdomosios įstaigos, bendrosios įmonės, įsteigtos pagal Sutarties 185 ir 187 straipsnius, arba bet kurios kitos įgyvendinančios įstaigos, kuriose Sąjungos finansavimas nėra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės), Komisija laikysis nuomonės, kad indėlis siekiant aiškiai apibrėžto bendros svarbos tikslo yra nustatytas.

4.1.2. Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos

46. Siekdamas įrodyti, kad individualia pagalba, kuriai taikomas įpareigojimas pranešti (individuali pagalba, apie kurią reikia pranešti), prisidedama prie didesnio MTTPi veiklos lygio, valstybės narės kartu su kitais susijusiais kiekybiniais arba kokybiniais elementais gali naudoti šiuos rodiklius:

- a) *projekto apimties didėjimą*: visų projekto išlaidų padidėjimą (nesumažinant pagalbos gavėjo išlaidų, palyginti su išlaidomis, kurias jis patirtų be pagalbos); MTTPi veiklai skirtų darbuotojų skaičiaus padidėjimą;
- b) *masto didėjimą*: tikėtinų projekto įgyvendinimo rezultatų skaičiaus padidėjimą; projekto užmojų padidėjimą, kurį rodytų didesnis dalyvaujančių partnerių skaičius, didesnė mokslinių arba technologinių laimėjimų tikimybė arba didesnė nesėkmės rizika (ypač susijusi su ilgalaikiu projekto pobūdžiu ir abejonėmis dėl jo rezultatų);
- c) *spartos didėjimą*: projektui užbaigti reikia mažiau laiko, palyginti su užbaigimo laiku, reikalingu užbaigti tam pačiam projektui, vykdomam be pagalbos;
- d) *išleidžiamos bendros sumos didėjimą*: pagalbos gavėjo bendrų MTTPi veiklos išlaidų padidėjimą absoliučiaja verte arba skaičiuojant kaip apyvartos dalį; numatyto projekto biudžeto pokyčius (atitinkamai nesumažinant kitų projektų biudžeto).

47. Siekdama padaryti išvadą, kad pagalba padeda didinti MTTPi lygį Sąjungoje, Komisija atsižvelgs ne tik į grynąjį MTTPi veiklos, kurią vykdo įmonė, masto padidėjimą, bet ir į tai, kaip pagalba prisidėta prie bendro MTTPi veiklos išlaidų padidėjimo atitinkamame sektoriuje, taip pat prie Sąjungos padėties, susijusios su MTTPi, gerinimo tarptautiniu mastu. Bus palankiai vertinamos pagalbos priemonės, kurių atžvilgiu numatyta atlikti viešą jų indėlio, siekiant bendro intereso, *ex post* vertinimą.

4.2. Valstybės intervencijos poreikis

4.2.1. Bendrosios sąlygos

48. Kaip nurodyta 3 skirsnyje, valstybės pagalba gali būti reikalinga MTTPi veiklos mastui Sąjungoje didinti tokiu atveju, jeigu pati rinka nepajėgtų pasiekti veiksmingo rezultato. Norint įvertinti, ar valstybės pagalba yra veiksminga, siekiant bendros svarbos tikslo, pirmiausia reikia nustatyti spręstiną problemą. Valstybės pagalba turėtų būti svarstoma tais atvejais, kai ja galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to rinka negali padaryti pati. Valstybės narės turėtų paaiškinti, kaip pagalbos priemone galima veiksmingai sumažinti rinkos nepakankamumo problemą, susijusią su bendros svarbos tikslo siekimu be tokios pagalbos.

49. MTTPi įgyvendinami įvairiose veiklos srityse, kurios paprastai daugumos produktų rinkų atžvilgiu priklauso pradinės grandies rinkai ir kurių turimi pajėgumai panaudojami naujiems arba patobulintiems produktams, paslaugoms ir procesams tose produktų rinkose arba visiškai naujose rinkose kurti, taip skatinant ekonomikos augimą, prisidedant prie teritorinės ir socialinės sanglaudos arba padedant ginti bendruosius vartotojų interesus. Tačiau, atsižvelgiant į esamus MTTPi pajėgumus, rinkos nepakankamumo problemos gali sukliudyti pasiekti geriausius rezultatus ir rezultatai gali būti neveiksmingi dėl šių priežasčių:

- **teigiamas poveikis išorei ir (arba) žinių skleidimas.** MTTPi veikla dažnai yra naudinga visuomenei dėl teigiamo šalutinio poveikio, pvz., žinių sklaidimo ar geresnių galimybių kitiems ekonominės veiklos vykdytojams kurti papildomus produktus ir paslaugas. Tačiau, jei ši veikla vykdoma tik vadovaujantis rinkos dėsniais, daugelis projektų gali neužtikrinti pakankamos gražos privačiam investuotojui, nors tokie projektai ir būtų naudingi visuomenei, nes pelno įmonės, priimdamos sprendimą dėl vykdytinų MTTPi masto, negali pakankamai naudotis savo veiksmų vaisiais. Todėl valstybės pagalba gali padėti įgyvendinti projektus, kurie duoda bendros socialinės ar ekonominės naudos ir kurie kitu atveju nebūtų vykdomi.

Tačiau ne visa MTTPi veiklos nauda yra vien tik poveikis išorei, o poveikio išorei egzistavimas taip pat automatiškai nereiškia, kad valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka. Apskritai vartotojai pasirenę mokėti už tiesioginę naujų produktų ir paslaugų naudą, o įmonės galėtų savo investicijų vaisiais pasinaudoti per kitas esamas priemones, pavyzdžiui, intelektinės nuosavybės teises. Tačiau kai kuriais atvejais tos priemonės yra nepakankamos ir dėl to atsiranda rinkos nepakankamumo problema, kurią gali pašalinti valstybės pagalba. Pavyzdžiui, kaip dažnai argumentuojama fundamentinių mokslinių tyrimų atveju, gali būti sunku nesuteikti kitiems subjektams galimybės naudotis kokios nors veiklos rezultatais, ir dėl šios priežasties pastarieji gali būti laikomi viešosiomis gėrybėmis. Kita vertus, labiau specifinės, su gamyba susijusios žinios dažnai gali būti gerai saugomos, pvz., taikant patentus, kurių naudojimas užtikrina išradėjui didesnę išradimo grąžą;

- **nepakankama ir nesimetriška informacija.** MTTPi veiklai būdingas didelis netikrumas. Tam tikromis aplinkybėmis dėl nepakankamos ir nesimetriškos informacijos privatus investuotojai gali būti nelinkę finansuoti vertingų projektų, o aukštos kvalifikacijos darbuotojai gali nesužinoti apie galimybes įsidarbinti novatoriškose įmonėse. Todėl žmogiškieji ir finansiniai ištekliai gali būti paskirstyti netinkamai ir projektai, kurie gali būti naudingi visuomenei bei ekonomikai, gali likti neįgyvendinti.

Tam tikrais atvejais dėl nepakankamos ir nesimetriškos informacijos taip pat gali būti sunkiau gauti finansavimą. Tačiau nepakankama informacija ir rizikos egzistavimas savaime nepateisina valstybės pagalbos poreikio. Nefinansuojami projektai, iš kurių privatus investuotojas numato mažesnę investicijų grąžą, gali būti puikus rinkos veiksmingumo požymis. Be to, kiekviena verslo veikla yra susijusi su rizika, kuri savaime nėra rinkos nepakankamumas. Tačiau, kai kalbama apie nesimetrišką informaciją, dėl rizikos gali padidėti finansavimo problemos;

- **koordinavimo ir tinklo problemos.** Įmonių gebėjimas koordinuoti tarpusavio veiklą arba bendrauti, siekiant MTTPi veiklos rezultatų, gali pablogėti dėl įvairių priežasčių, įskaitant daugelio bendradarbiaujančių partnerių tarpusavio koordinavimo sunkumus, kai išsiskiria kai kurių iš jų interesai, atsiranda problemų rengiant sutartis ir iškyla sunkumų koordinuojant bendradarbiavimą dėl, pvz., pasidalijamos neskelbtinos informacijos.

4.2.2. Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos

50. Nors tam tikros rinkos nepakankamumo problemos gali mažinti bendrą MTTPi lygį Sąjungoje, ne visas įmones ir ekonomikos sektorius jos paveikia vienodai. Todėl, pranešdamos apie individualią pagalbą, valstybės narės turėtų pateikti pakankamai informacijos apie tai, ar pagalba skirta dėl bendro rinkos nepakankamumo, susijusio su MTTPi veikla Sąjungoje, ar dėl konkretaus rinkos nepakankamumo, susijusio su, pavyzdžiui, tam tikru sektoriumi ar veiklos rūšimi.

51. Priklausomai nuo konkretaus rinkos nepakankamumo, dėl kurio skiriama pagalba, Komisija atsižvelgs į šiuos veiksnius:

- **žinių sklaidimą:** numatytą žinių sklaidos lygį; sukurtos informacijos specifika; intelektinės nuosavybės teisių apsaugos užtikrinimą; kitų produktų ir paslaugų tarpusavio papildomumo lygį;
- **informacijos nepakankamumą ir nesimetriškumą:** MTTPi veiklos rizikos lygį ir sudėtingumą; išorės finansavimo poreikį; būdingus pagalbos gavėjo požymius, siekiant gauti išorės finansavimą;

- **koordinavimo problemos:** bendradarbiaujančių įmonių skaičių; bendradarbiavimo intensyvumą; skirtingus bendradarbiaujančių partnerių interesus; sutarčių rengimo problemas; bendradarbiavimo koordinavimo problemas.

52. Analizuodama tariamo rinkos nepakankamumo atvejį Komisija visų pirma atsižvelgs į atliktus sektorių palyginimus ir kitus tyrimus, kuriuos turėtų pateikti atitinkama valstybė narė.

53. Pranešdamos apie grupėms skirtą investicinę arba veiklos pagalbą, valstybės narės turi pateikti informaciją apie planuojamą arba tikėtiną inovacijų grupės specializaciją, esamą regioninį potencialą ir panašių tikslų siekiančių grupių egzistavimą Sąjungoje.

54. Kiek tai susiję su valstybės pagalba, skirta projektams arba veiklai, kuriuos taip pat tiesiogiai arba netiesiogiai finansuoja Sąjunga (t. y. Komisija, jos vykdomosios įstaigos, bendrosios įmonės, įsteigtos pagal Sutarties 185 ir 187 straipsnius, arba bet kurios kitos įgyvendinančios įstaigos, kuriose Sąjungos finansavimas nėra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės), Komisija laikysis nuomonės, kad valstybės intervencijos poreikis yra nustatytas.

55. Kita vertus, kai valstybės pagalba teikiama projektams arba veiklai, kurie, atsižvelgiant į jų technologinį turinį, rizikos lygį ir mastą, yra panašūs į tuos, kurie jau įgyvendinami Sąjungoje rinkos sąlygomis, Komisija iš esmės darys prielaidą, kad rinkos nepakankamumo nėra ir prašys pateikti papildomų valstybės intervencijos poreikio įrodymų ir jį pagrįsti.

4.3. Pagalbos priemonės tinkamumas

4.3.1. Kitų politikos priemonių tinkamumas

56. Valstybės pagalba nėra vienintelė politikos priemonė, kurią naudojamos valstybės narės gali skatinti MTTPi veiklą. Svarbu atsiminti, kad gali būti ir kitų, geresnių priemonių, pavyzdžiui, su paklausa susijusių priemonių, apimančių reguliavimą, viešuosius pirkimus arba standartizavimą, taip pat didesnis viešųjų mokslinių tyrimų ir švietimo finansavimas ir bendrosios fiskalinės priemonės. Konkrečiomis aplinkybėmis politikos priemonės tinkamumas paprastai yra susijęs su sprendžiamos problemos pobūdžiu. Pavyzdžiui, norint pašalinti sunkumus naujiems rinkos dalyviams naudotis MTTPi rezultatais, rinkos kliūčių mažinimas gali būti tinkamesnė priemonė už valstybės pagalbą. Didesnės investicijos į švietimą gali būti tinkamesnė priemonė kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemai spręsti negu valstybės pagalbos teikimas.

57. Pagalba MTTPi gali būti leidžiama taikant bendro valstybės pagalbos draudimo išimtį, jeigu ji yra būtina bendros svarbos tikslui pasiekti. Todėl šiuo atžvilgiu svarbus aspektas yra tai, ar MTTPi pagalba gali būti laikoma tinkama MTTPi veiklos intensyvinimo priemone (turint omeny, kad kitomis mažiau rinką iškraipiančiomis priemonėmis galima pasiekti tokių pat rezultatų) ir, jei taip, koku mastu.

58. Komisija savo suderinamumo analizėje ypač kreips dėmesį į visus atitinkamos valstybės narės atliktus siūlomos priemonės poveikio vertinimus. Priemonės, kurių atžvilgiu valstybės narės yra apsvarsčiusios kitas politikos galimybes, nustatčiusios ir Komisijai nurodžiusios atrankinės priemonės, pvz., valstybės pagalbos, naudojimo pranašumą, yra laikomos tinkamomis.

59. Kiek tai susiję su valstybės pagalba, skirta projektams arba veiklai, kuriuos taip pat tiesiogiai arba netiesiogiai finansuoja Sąjunga (t. y. Komisija, jos vykdomosios įstaigos, bendrosios įmonės, įsteigtos pagal Sutarties 185 ir 187 straipsnius, arba bet kurios kitos įgyvendinančios įstaigos, kuriose Sąjungos finansavimas nėra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės), Komisija laikysis nuomonės, kad pagalbos priemonės tinkamumas nustatytas.

4.3.2. Įvairių pagalbos priemonių tinkamumas

60. Valstybės pagalbą MTTPi galima skirti įvairiai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pagalba būtų skiriama taip, kad būtų kuo mažesnė konkurencijos ir prekybos iškraipymo tikimybė. Pavyzdžiui, jei pagalba skiriama suteikiant tiesioginį piniginių pranašumą (pvz., tiesioginės dotacijos, atleidimas nuo mokesčių, socialinio draudimo ar kitų privalomųjų įmokų arba jų sumažinimas, palankiomis kainomis suteikiama žemė, produktai ar paslaugos ir pan.), atitinkama valstybė narė turi įrodyti, kodėl mažiau tikslinga teikti pagalbą kitais, galbūt mažiau konkurenciją ar prekybą iškraipiančiais būdais, pvz., grąžintiniais avansais arba pagalba naudojant skolas ar nuosavo kapitalo priemones (pvz., valstybės garantijas, akcijų dalies įsigijimą ar kitus būdus suteikti paskolą ar kapitalo palankiomis sąlygomis).

61. Pagalbos priemonė turėtų būti pasirinkta atsižvelgiant į rinkos nepakankamumo problemą, kurią šia priemonė siekiama spręsti. Pavyzdžiui, tais atvejais, kai rinkos nepakankamumas yra susijęs su sunkumais gauti skolos finansavimą iš išorės dėl nesimetriškos informacijos, valstybės narės paprastai turėtų taikyti pagalbą likvidumo paramos, pvz., paskolos ar garantijos, o ne dotacijos pavidalu. Kai būtina numatyti įmonei ir tam tikrą rizikos pasidalijimo laipsnį, pagalbos priemonė paprastai turėtų būti pasirenkamas grąžintinas avansas. Ypač kai veiklai, glaudžiai susijusiai su rinka, pagalba teikiama ne kaip likvidumo parama arba grąžintinas avansas, valstybės narės turi pagrįsti priemonės, pasirinktos konkrečiai rinkos nepakankamumo problemai spręsti, tinkamumą. Jeigu pagalbos schemomis įgyvendinami veiksmų programų tikslai ir prioritetai, tose programose pasirinkta finansavimo priemonė iš principo laikoma tinkama priemonė.

4.4. Skatinamasis poveikis

4.4.1. Bendrosios sąlygos

62. MTTPI pagalba gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka tik tuomet, jei ji turi skatinamąjį poveikį. Skatinamasis poveikis atsiranda tuomet, kai dėl pagalbos įmonės elgesys pasikeičia taip, kad įmonė pradeda vykdyti papildomą veiklą, kurios, negavusi pagalbos, ji nevykdytų arba vykdytų ją mažesniu mastu arba kitaip. Tačiau pagalba negali būti subsidijuojamos veiklos išlaidos, kurias įmonė būtų patyrusi bet kuriuo atveju, ir negali būti atlyginama įprasta ekonominės veiklos verslo rizika⁽¹⁾.

63. Komisijos nuomone, pagalba nedaro skatinamojo poveikio jos gavėjui, jeigu su MTTPI veikla susijęs darbas⁽²⁾ jau buvo prasidėjęs iki to momento, kai pagalbos gavėjas nacionalinėms valdžios institucijoms pateikė paraišką pagalbai gauti⁽³⁾. Kai darbai prasideda iki to momento, kai pagalbos gavėjas nacionalinėms valdžios institucijoms pateikia paraišką pagalbai gauti, projektas neatitiks reikalavimų pagalbai gauti.

64. Paraiškoje pagalbai gauti turi būti nurodytas bent pareiškėjo pavadinimas ir dydis, projekto aprašas, įskaitant jo vietą ir pradžios bei pabaigos datas, jam įgyvendinti reikiamos viešosios paramos sumą ir tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą.

65. Jeigu fiskalinės priemonės yra valstybės pagalba, remdamasi valstybių narių pateiktais vertinimo tyrimų⁽⁴⁾ duomenimis, Komisija gali manyti, kad tos priemonės turi skatinamąjį poveikį, kadangi įmonės skatinamos didinti išlaidas MTTPI.

4.4.2. Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos

66. Individualios pagalbos, apie kurią reikia pranešti, atveju valstybės narės turi įrodyti Komisijai, kad pagalba turi skatinamąjį poveikį, ir todėl jos turi pateikti aiškių įrodymų, kad pagalba daro teigiamą poveikį įmonės sprendimui vykdyti MTTPI veiklą, kuri kitaip nebūtų vykdoma. Kad Komisija galėtų atlikti išsamų nagrinėjamos pagalbos priemonės vertinimą, susijusi valstybė narė turi pateikti ne tik informaciją apie remiamą projektą, bet taip pat kuo išsamesnį aprašymą, kas būtų atsitikę arba ko pagrįstai būtų buvę galima tikėtis nesuteikus pagalbos, t. y. įvykus priešingos padėties scenarijui. Priešingos padėties scenarijus gali būti padėtis, kai nėra alternatyvaus projekto ar kai pagalbos gavėjas vidaus sprendimų priėmimo tvarka svarsto aiškiai apibrėžtą ir pakankamai nuspėjamą alternatyvų projektą, ir taip pat gali būti susijęs su alternatyviu projektu, kuris yra visiškai arba iš dalies vykdomas ne Sąjungoje.

67. Atlikdama analizę, Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:

— **numatomo pokyčio apibūdinimą.** Reikia aiškiai apibūdinti elgesio pokytį, kurį, kaip tikimasi, nulems valstybės pagalba, t. y. ar bus pradedamas naujas projektas, ar didinama projekto apimtis, mastas arba įgyvendinimo sparta;

⁽¹⁾ Sprendimas HGA ir kt. prieš Komisiją, sujungtos bylos C-630/11 P–C-633/11 P (dar nepaskelbta).

⁽²⁾ Jeigu paraiška pagalbai gauti pateikiama dėl MTTPI projekto, negalima atmesti galimybės, kad galimas pagalbos gavėjas jau yra atlikęs galimybių studijas, kurios neįtraukiamos į prašymą pagalbai gauti.

⁽³⁾ Tuo atveju, kai pagalba teikiama projektams arba veiklai, vykdomiems nuosekliais etapais, kuriems gali būti taikomos skirtingos pagalbos teikimo procedūros, tai reiškia, kad darbai negali būti pradedami prieš pirmąją paraišką pagalbai gauti. Jeigu pagalba suteikiama pagal automatinę fiskalinę pagalbos schemą, tokia schema turi būti priimta ir įsigalioji prieš pradėdant darbą, susijusį su remiamu projektu ar veikla.

⁽⁴⁾ NET jeigu tai gali būti *ex ante* neįmanoma naujai pradėtos taikyti priemonės atveju, bus tikimasi, kad valstybės narės pateiks savo pačių fiskalinių pagalbos schemų skatinamojo poveikio vertinimo tyrimų rezultatus (tokių priemonių kūrimo dalimi paprastai turėtų būti metodika, kurią planuojama arba ketinama taikyti *ex post* vertinimams). Jeigu vertinimo tyrimų nėra, galima daryti prielaidą, kad fiskalinės pagalbos schemų skatinamasis poveikis gali būti susijęs tik su papildomomis priemonėmis.

- **priešingo scenarijaus analizę.** Reikia nurodyti elgesio pokytį, palyginant, kokie būtų numatomos veiklos rezultatai ir lygis su pagalba ir be jos. Šių dviejų scenarijų skirtumas parodo pagalbos priemonės poveikį ir jos skatinamąjį poveikį;
- **pelningumo lygį.** Jeigu įmonei nebūtų pelninga vykdyti projektą, bet jis duotų svarbios naudos visuomenei, pagalbos skatinamasis poveikis yra labiau tikėtinas;
- **investicijų dydį ir grynąjį pinigų srautų laiko intervalą.** Vertinant skatinamąjį poveikį teigiamais veiksniais bus laikomi didelės investicijos į naujai steigiamą įmonę, mažas skirstytinų grynąjį pinigų srautų lygis ir didelė grynąjį pinigų srautų dalis, kuri bus gauta labai tolimoje ateityje arba dėl kurios esama didelio netikrumo;
- **susijusios rizikos lygį.** Vertinant riziką, visų pirma bus atsižvelgiama į investicijas, kurių negalima susigrąžinti, komercinės nesėkmės tikimybę, mažesnio nei tikėtasi projekto našumo riziką, riziką, kad vykdant projektą bus pakenkta kitai pagalbos gavėjo veiklai, ir riziką, kad projekto išlaidos sumažins jo finansinį gyvybingumą.

68. Valstybės narės visų pirma raginamos pasikliauti valdybos dokumentais, rizikos vertinimais, finansinėmis ataskaitomis, vidaus verslo planais, ekspertų nuomonėmis ir kitais su vertinamu projektu susijusiais tyrimais. Valstybės narės įrodyti skatinamąjį poveikį padėtų dokumentai, kuriuose pateikiama informacija apie paklausos prognozes, išlaidų prognozes, finansines prognozes, investicijų komitetui pateikti dokumentai, kuriuose išsamiai aprašomi įvairūs investavimo scenarijai, arba finansų įstaigoms pateikti dokumentai.

69. Siekdama užtikrinti, kad skatinamasis poveikis būtų nustatytas objektyviai, savo vertinime Komisija gali palyginti konkrečiai bendrovei būdingus duomenis ir pramonės sektoriaus, su kuriuo susijusi pagalbos gavėjo vykdoma veikla, duomenis. Visų pirma, jei įmanoma, valstybės narės turėtų pateikti su pramonės sektoriumi susijusius duomenis, rodančius, kad pagalbos gavėjo priešingos padėties scenarijus, jo reikalaujamas pelningumo lygis ir tikėtini grynąjį pinigų srautai yra pagrįsti.

70. Atsižvelgiant į minėtus dalykus, pelningumo lygį galima įvertinti taikant metodus, kuriuos, kaip galima įrodyti, naudoja pagalbą gaunanti įmonė arba kurie paprastai naudojami konkrečiame pramonės sektoriuje, pvz., projekto grynosios dabartinės vertės (GDV)⁽¹⁾, vidinės gražos normos (VGN)⁽²⁾ arba vidutinės panaudoto kapitalo gražos (PKG) vertinimo metodus.

71. Jeigu pagalba, kuria skatinama MTTPI veikla, nepakeičia pagalbos gavėjo elgesio, ji neturi teigiamo poveikio skatinant Sąjungoje MTTPI veiklą. Todėl pagalba nebus laikoma suderinama su vidaus rinka tais atvejais, kai nustatoma, kad tokia pati veikla galėtų būti ir būtų vykdoma netgi neskyrus pagalbos.

4.5. Pagalbos proporcingumas

4.5.1. Bendrosios sąlygos

72. Kad bet kuri MTTPI pagalba būtų laikoma proporcinga, jos dydis turi būti apribotas iki minimumo, reikalingo remiamai veiklai vykdyti.

⁽¹⁾ Grynoji dabartinė projekto vertė – iki dabartinės vertės diskontuotų (naudojant kapitalo kainą) teigiamų ir neigiamų grynąjį pinigų srautų skirtumas investicijos gyvavimo laikotarpiu.

⁽²⁾ VGN grindžiama ne buhalteriniu pelnu per atitinkamus metus, bet ja atsižvelgiama į būsimus grynąjį pinigų srautus, kuriuos investuotojas tikisi gauti per visą investicijos gyvavimo laikotarpį. Ji nustatoma kaip diskontuota norma, kurią taikant grynąjį pinigų srautų GDV lygi nuliui.

4.5.1.1. Didžiausias pagalbos intensyvumas

73. Siekiant užtikrinti, kad pagalbos lygis būtų proporcingas rinkos nepakankamumui, kurią šia pagalba ketinama pašalinti, pagalbos dydis turi būti nustatytas atsižvelgiant į iš anksto nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų rinkinių ir apribotas iki tam tikros tų tinkamų finansuoti išlaidų dalies (pagalbos intensyvumo). Pagalbos intensyvumas turi būti nustatytas kiekvienam pagalbos gavėjui, taip pat ir bendradarbiavimo projekto atveju.

74. Norėdama užtikrinti nuspėjamumą ir vienodas sąlygas, Komisija MTTPi pagalbai taiko didžiausią pagalbos intensyvumą, nustatomą remiantis šiais trim kriterijais: i) pagalbos artimumas rinkai, kaip tikėtino neigiamo pagalbos poveikio ir jos poreikio rodiklis, atsižvelgiant į galimas didesnes pajamas, kurių galima tikėtis iš remiamos veiklos; ii) pagalbos gavėjo dydis, kaip didesnių sunkumų, kuriuos paprastai patiria mažesnės įmonės, siekiamos finansuoti rizikingą projektą, rodiklis; iii) rinkos nepakankamumo problemos, pavyzdžiui, tikėtino poveikio išorės žinių sklaidos srityje, aktualumas. Todėl technologinei plėtrai ir inovacijoms skiriamos pagalbos intensyvumas paprastai turėtų būti mažesnis už mokslinių tyrimų veiklai skiriamą pagalbą.

75. Tinkamos finansuoti išlaidos, numatytos kiekvienai pagalbos priemonei, kuriai taikoma ši sistema, yra nustatytos I priede. Kai MTTP projektas apima įvairias užduotis, kiekviena reikalavimus atitinkanti užduotis turi būti priskirta fundamentinių mokslinių tyrimų, pramoninių mokslinių tyrimų ar bandomosios taikomosios veiklos kategorijoms⁽¹⁾. Klasifikuodama įvairias veiklos rūšis pagal atitinkamą kategoriją, Komisija remsis savo praktika, taip pat EBPO *Frascati* vadove pateiktais konkrečiais pavyzdžiais ir paaiškinimais⁽²⁾.

76. Didžiausias pagalbos intensyvumas, paprastai taikomas visoms reikalavimus atitinkančioms MTTPi priemonėms, yra nustatytas II priede⁽³⁾.

77. Skiriant valstybės pagalbą projektui, kurią bendradarbiaudamos vykdo mokslinių tyrimų organizacijos ir įmonės, bendra pagalba, kurią sudaro tiesioginė viešoji parama ir mokslinių tyrimų organizacijų įnašai į tą patį projektą, jeigu jie yra pagalba, negali viršyti kiekvienai pagalbą gaunančiai įmonei taikomo pagalbos intensyvumo.

4.5.1.2. Grąžintinas avansas

78. Jeigu valstybė narė suteikia grąžintiną avansą, kuris laikomas valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, taikomos šiame skirsnyje nurodytos taisyklės.

79. Kai valstybė narė gali įrodyti (remdamasi galiojančia metodika, pagrįsta pakankamais patikrinamais duomenimis), kad galima apskaičiuoti grąžantino avanso bendrą subsidijos ekvivalentą, ji gali pranešti Komisijai apie pagalbos schemą ir susijusią metodiką. Jeigu, Komisijos manymu, ši metodika yra priimtina, o schema suderinama, pagalbą galima suteikti, remiantis grąžantino avanso bendru subsidijos ekvivalentu, neviršijant II priede nustatyto pagalbos intensyvumo.

80. Visais kitais atvejais grąžintinas avansas nurodomas kaip tinkamų finansuoti išlaidų procentinė dalis; jis gali viršyti taikytiną didžiausią pagalbos intensyvumą 10 procentinių punktų, jeigu laikomasi toliau nurodytų sąlygų:

a) sėkmingo įgyvendinimo atveju priemone turi būti numatyta, kad avansas turi būti grąžintas taikant palūkanų normą, kuri turi būti ne mažesnė nei diskonto norma, numatyta Komisijos komunikate dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Šis skirstymas nebūtinai turi būti atliekamas pagal chronologinį metodą, per tam tikrą laiką nuosekliai pereinant nuo fundamentinių mokslinių tyrimų prie rinkai artimesnės veiklos. Todėl niekas netrukdys Komisijai vėlesniu projekto etapu atliktą užduotį klasifikuoti kaip pramoninių mokslinių tyrimų ir nustatyti, kad veikla, atlikta ankstesniu projekto etapu, yra priskiriama bandomajai taikomajai veiklai arba yra visai nesusijusi su moksliniais tyrimais.

⁽²⁾ „The Measurement of Scientific and Technological Activities, Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development“, *Frascati Manual*, OECD (Mokslinės ir technologinės veiklos vertinimas, siūloma standartinė mokslinių tyrimų ir bandomosios taikomosios veiklos apžvalgos praktika, *Frascati* vadovas, EBPO), 2002 m., su daliniais ar kitais pakeitimais. Praktiniais sumetimais skirtingos MTTP kategorijos gali būti laikomos atitinkančiomis technologinio pasirengimo 1 lygį (fundamentiniai moksliniai tyrimai), 2–4 lygius (pramoniniai moksliniai tyrimai) ir 5–8 lygius (bandomoji taikomoji veikla), išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad atskirais atvejais turėtų būti naudojama kitokia skalė – žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“, COM(2012) 341 final, 2012 6 26.

⁽³⁾ Nedarant poveikio specialiosioms nuostatomis, taikomoms pagalbai moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, kaip nustatyta bendrosios išimties reglamente.

⁽⁴⁾ Žr. Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6).

- b) jeigu projektas įgyvendintas sėkmingiau, palyginti su nurodytu sėkmingu įgyvendinimu, atitinkama valstybė narė turėtų prašyti, kad būtų išmokėta suma, didesnė už grąžintą avanso sumą, įskaitant palūkanas pagal galiojančią diskonto normą;
- c) projektui žlugus, nebūtina grąžinti viso avanso. Dalinio sėkmingo įgyvendinimo atveju grąžintina suma turėtų būti proporcinga sėkmingai įgyvendintai projekto daliai.

81. Kad Komisija galėtų įvertinti priemonę, turi būti išdėstytos išsamios avanso grąžinimo nuostatos sėkmingo įgyvendinimo atveju, aiškiai nurodant, kas bus laikoma sėkmingu įgyvendinimu, remiantis pagrįsta ir atsargia hipoteze.

4.5.1.3. Fiskalinės priemonės

82. Jeigu MTPI fiskalinė priemonė yra valstybės pagalba, jos pagalbos intensyvumą galima apskaičiuoti arba remiantis atskirais projektais, arba įmonės lygiu kaip bendros mokesčių lengvatos ir visų tinkamų finansuoti MTPI diegimo išlaidų, patirtų per ne daugiau kaip trejus mokestinius metus iš eilės, sumos santykį. Pastaruoju atveju fiskalinė priemonė gali būti taikoma visoms be išimties reikalavimus atitinkančioms veiklos rūšims, bet neturi viršyti bandomajai taikomajai veiklai taikomo pagalbos intensyvumo ⁽¹⁾.

4.5.1.4. Pagalbos sumavimas

83. Pagalba gali būti suteikta vienu metu pagal kelias pagalbos schemas arba sumuojama su *ad hoc* pagalba, jeigu bendra veiklai arba projektui skirtos valstybės pagalbos suma neviršija pagalbos viršutinių ribų, nurodytų šioje sistemoje. Kaip pažymėta 9 punkte, Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybių narių, nėra valstybės pagalba ir į ją neturėtų būti atsižvelgiama. Jeigu toks Sąjungos finansavimas derinamas su valstybės pagalba, bendra viešojo finansavimo suma, suteikta toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, neturi viršyti palankiausios finansavimo normos, nustatytos taikomose Sąjungos teisės taisyklėse.

84. Jeigu išlaidos, tinkamos finansuoti MTPI pagalba, taip pat visai arba iš dalies potencialiai atitinka pagalbos skyrimo kitais tikslais reikalavimus, daliai, kurią tinka finansuoti abiejų rūšių pagalba, bus nustatyta palankiausia viršutinė riba pagal atitinkamas taisykles.

85. Pagalba MTPI negali būti sumuojama su *de minimis* parama, skiriama toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, jeigu dėl to pagalbos intensyvumas viršytų šioje sistemoje nustatytą pagalbos intensyvumą.

4.5.2. Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos

86. Siekiant užtikrinti proporcingumą, nepakanka, kad individuali pagalba, apie kurią reikia pranešti, atitiktų tik iš anksto nustatytą didžiausią pagalbos intensyvumą.

87. Paprastai (taip pat siekdamą nustatyti, ar pagalba yra proporcinga) Komisija patikrins, ar pagalbos suma neviršija minimumo, kuris būtinas, kad remiamas projektas būtų pakankamai pelningas, pavyzdžiui, suteikiant galimybę pasiekti VGN, kuri atitiktų konkretaus sektoriaus ar įmonės orientacinę normą arba minimalų pelningumo koeficientą (angl. *hurdle rate*). Šiuo tikslu taip pat galima naudoti įprastas grąžos normas, kurių pagalbos gavėjas reikalauja kituose MTPI projektuose, viso pagalbos gavėjo kapitalo sąnaudas arba grąžą, kuri paprastai gaunama atitinkamame sektoriuje. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu reikia atsižvelgti į visas susijusias numatomas išlaidas ir naudą, įskaitant išlaidas ir pajamas, kurias lemia MTPI veiklos rezultatai.

88. Jeigu įrodoma, pavyzdžiui, bendrovės vidaus dokumentais, kad pagalbos gavėjas turi aiškų pasirinkimą vykdyti arba remiamą projektą, arba alternatyvų projektą be pagalbos, pagalba bus laikoma apribota iki minimumo tik jei jos suma neviršys atitinkamos veiklos įgyvendinimo grynųjų papildomų išlaidų, palyginti su priešingos padėties projektu, kuris būtų įgyvendinamas, jei pagalba nebūtų suteikta. Siekdamą nustatyti grynąsias papildomas išlaidas, Komisija palygins numatomas investicijų į remiamą projektą grynąsias dabartines vertes ir priešingos padėties projektą, atsižvelgdama į tikimybę, kad verslas susiklostys pagal skirtingus scenarijus ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Priešingai, kai pagal fiskalinę pagalbos priemonę išskiriamos skirtingos MTPI kategorijos, atitinkamas pagalbos intensyvumas negali būti viršytas.

⁽²⁾ Konkrečiu atveju, kai pagalba galima tik paspartinti projekto užbaigimą, lyginant daugiausia reikėtų parodyti skirtingus terminus, susijusius su grynųjų pinigų srautais, ir uždelstą patekimą į rinką.

89. Kai pagalba teikiama MTTP projektams arba mokslinių tyrimų infrastruktūros statybai arba atnaujinimui ir Komisija, remdamasi 87 arba 88 punkte nustatyta metodika, gali nustatyti, kad pagalba yra griežtai apribota iki būtino minimumo, gali būti leidžiamas didesnio lygio didžiausias pagalbos intensyvumas, negu nustatytas II priede, neviršijant toliau pateikiamoje lentelėje nurodytų lygių.

	Mažoji įmonė	Vidutinė įmonė	Didelė įmonė
Pagalba MTTP projektams			
Fundamentiniai moksliniai tyrimai	100 %	100 %	100 %
Taikomieji moksliniai tyrimai	80 %	70 %	60 %
— jei veiksmingai bendradarbiauja įmonės arba įmonės ir mokslinių tyrimų organizacijos (didelių įmonių atveju bendradarbiavimas turi būti tarpvalstybinis arba bent su viena MVI); arba	90 %	80 %	70 %
— jei vykdoma rezultatų sklaida			
Mokslinių tyrimų infrastruktūros statymo ir atnaujinimo pagalba	60 %	60 %	60 %

90. Siekdamas įrodyti, kad pagalba yra apribota iki būtino minimumo, valstybės narės privalo paaiškinti, kaip buvo nustatyta pagalbos suma. Pagalbos proporcingumui įvertinti taip pat galima naudoti dokumentus ir skaičiavimus, taikytus skatinamajam poveikiui nustatyti. Jei nustatyta, kad pagalbos daugiausia reikia dėl to, kad rinkoje sunku gauti skolos finansavimą, o ne dėl pelningumo stokos, ypač tinkamas būdas užtikrinti, kad pagalba būtų apribota iki minimumo, gali būti pagalbos teikimas paskolos, garantijos arba grąžintino avanso pavidalu vietoj negrąžintino pobūdžio priemonės, pavyzdžiui, dotacijos.

91. Jei yra daug potencialių kandidatų remiamai veiklai vykdyti, labiausiai tikėtina, kad proporcingumo reikalavimo bus laikomasi tada, kai pagalba bus skiriama remiantis skaidriais, objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais.

92. Siekiant pašalinti tikrus arba galimus tiesioginius arba netiesioginius tarptautinės prekybos iškraipymus, gali būti patvirtintas didesnis negu paprastai pagal šią sistemą leidžiamas pagalbos intensyvumas, jeigu konkurentai už Sąjungos ribų tiesiogiai arba netiesiogiai per paskutinius trejus metus yra gavę arba gaus lygiavertį intensyvumo pagalbą panašioms projektams. Tačiau jeigu tarptautinės prekybos iškraipymų tikimasi vėliau nei po trejų metų, atsižvelgiant į konkretų aptariamo sektoriaus pobūdį, orientacinis laikotarpis gali būti atitinkamai pratęstas. Kai įmanoma, atitinkama valstybė narė pateiks Komisijai pakankamai informacijos, kad ši galėtų įvertinti padėtį, ypač poreikį atsižvelgti į trečiosios šalies konkurento konkurencinį pranašumą. Jeigu Komisija neturi įrodymų, susijusių su suteikta arba siūloma pagalba, savo sprendimą ji taip pat gali priimti remdamasi netiesioginiais įrodymais.

93. Rinkdama įrodymus, Komisija gali naudotis savo įgaliojimais atlikti tyrimus⁽¹⁾.

4.6. Nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas

4.6.1. Bendrosios aplinkybės

94. Kad MTTP pagalba būtų suderinama su vidaus rinka, neigiamas pagalbos priemonės poveikis (konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai) turi būti ribotas ir mažesnis už teigiamą poveikį, susijusį su indėliu siekiant bendros svarbos tikslo.

95. Komisija nustatė du pagrindinius galimus konkurencijos ir valstybių narių tarpusavio prekybos iškraipymus dėl MTTP pagalbos, t. y. produkto rinkos iškraipymus ir poveikį vietos pasirinkimui. Abiejų rūšių iškraipimai gali nulemti neveiksmingą išteklių paskirstymą, dėl kurio prastėja ekonominiai vidaus rinkos rezultatai, ir paskirstymo problemos, kai pagalba paveikia ekonominės veiklos pasiskirstymą regionuose.

⁽¹⁾ Žr. 2013 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 734/2013 1 straipsnio 3 dalį (OL L 204, 2013 7 31, p. 15).

96. Kiek tai susiję su iškreipymais produkto rinkose, valstybės pagalba MTTPi gali daryti poveikį konkurencijai diegiant inovacijas ir produkto rinkose, kuriose panaudojami MTTPi veiklos rezultatai.

4.6.1.1. Poveikis produkto rinkoms

97. Valstybės pagalba MTTPi gali varžyti konkurenciją diegiant inovacijas ir produkto rinkose trimis būdais, t. y. gali būti iškreipomas konkurencinis patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos procesas, iškreipomos dinaminės paskatos investuoti ir sukuriamą arba palaikomą įtaką rinkoje.

i) Konkurencinio patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos procesų iškreipymas

98. MTTPi pagalba gali trukdyti pagal rinkos mechanizmą atlyginti našiausiems gamintojams, o nenašiausius gamintojus mažiau versti tobulėti, restruktūrizuotis ar pasitraukti iš rinkos. Taip gali susidaryti tokia padėtis, kai dėl suteiktos pagalbos konkurentai, kurie kitu atveju galėtų išlikti rinkoje, iš jos išstumiami arba apskritai į ją niekada neįeina. Panašiai valstybės pagalba gali užkirsti kelią nenašioms įmonėms pasitraukti iš rinkos arba netgi gali paskatinti jas patekti į rinką ir atimti rinkos dalį iš našesnių konkurentų. Todėl neteisingai nukreipta MTTPi pagalba gali būti remiamos neveiksmingos įmonės ir taip sukuriamos rinkos struktūros, kuriose daugelis rinkos dalyvių dirba labai nenašiai. Kišantis į konkurencinio patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos procesus, ilginiui gali būti slopinamos inovacijos ir lėtinamas pramonės našumo gerinimas.

ii) Dinaminių paskatų iškreipymas

99. MTTPi pagalba gali iškreipyti dinamines pagalbos gavėjo konkurentų paskatas investuoti. Įmonei gavus pagalbą, apskritai padidėja tikimybė, kad jos MTTPi veikla bus sėkminga, ir ateityje užtikrinamas aktyvesnis tos įmonės dalyvavimas atitinkamoje (-ose) produkto rinkoje (-se). Tas aktyvesnis dalyvavimas gali paskatinti konkurentus sumažinti savo pirminių investicijų planų apimtį (išstūmimo poveikis).

100. Be to, dėl pagalbos potencialūs pagalbos gavėjai gali tapti mažiau iniciatyvūs ar, atvirkščiai, labiau linkę rizikuoti. Šiuo atveju ilginiui poveikis bendriems sektoriaus veiklos rezultatams greičiausiai bus neigiamas. Todėl neteisingai nukreipta MTTPi pagalba gali būti remiamos nenašios įmonės ir taip sukuriamos rinkos struktūros, kuriose daugelis rinkos dalyvių dirba labai nenašiai.

iii) Įtakos rinkoje įgijimas arba išlaikymas

101. Pagalba MTTPi taip pat gali būti daromas iškreipiantis poveikis, padidinant arba išlaikant įtaką produkto rinkose. Įtaka rinkoje – gebėjimas daryti ilgalaikį poveikį rinkos kainoms, produkcijai, produktų ir paslaugų įvairovei arba kokybei ar kitiems konkurencijos aspektams, padarant žalos vartotojams. NET jei dėl pagalbos įtaka rinkoje tiesiogiai nesustiprėja, ji gali stiprėti netiesiogiai – skatinant esamus konkurentus atsisakyti plėtros ar pasitraukti iš rinkos arba atgrasant naujus konkurentus nuo patekimo į rinką.

4.6.1.2. Poveikis prekybai ir vietos pasirinkimui

102. Valstybės pagalba MTTPi taip pat gali nulemti konkurencijos iškreipimus, kai ji daro poveikį vietos pasirinkimui. Šie iškreipimai gali atsirasti keliose valstybėse narėse, kai įmonės konkuruoja tarpvalstybiniu mastu arba svarsto skirtingas vietas. Pagalba, skirta veiklos perkėlimui į kitą regioną vidaus rinkoje, tiesiogiai iškreipymų produkto rinkoje gali ir nesukelti, tačiau ji nukreipia veiklą ar investicijas iš vieno regiono į kitą.

4.6.1.3. Akivaizdus neigiamas poveikis

103. Iš esmės norint nustatyti, kokia apimtimi galima laikyti, kad pagalbos priemonė turi iškreipomąjį poveikį, reikia išnagrinėti šią priemonę ir aplinkybes, kuriomis ji taikoma. Tačiau galima nustatyti tam tikrus atvejus, kai neigiamas poveikis akivaizdžiai didesnis už teigiamą poveikį – tai reiškia, kad pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka.

104. Visų pirma, remiantis bendraisiais Sutarties principais, valstybės pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jeigu pagalbos priemonė yra diskriminacinė tokiu mastu, kurio negalima pateisinti valstybės pagalbos pobūdžiu. Taigi, kaip paaiškinta 3 skirsnyje, Komisija neleis taikyti priemonės, kai tokia priemonė ar su ja susijusiomis sąlygomis neišvengiamai pažeidžiama Sąjungos teisė. Tai ypač taikytina pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos suteikimas yra susietas su įpareigojimu pagalbos gavėjui turėti pagrindinę buveinę atitinkamoje valstybėje narėje (arba būti iš esmės įsisteigusių toje valstybėje narėje), arba naudoti nacionalinius produktus ar paslaugas, taip pat pagalbos priemonėms, kuriomis apribojama galimybė pagalbos gavėjui naudotis MTTPI rezultatais kitose valstybėse narėse.

105. Pagalba, dėl kurios pasikeičia tik MTTPI veiklos vieta vidaus rinkoje, o projekto pobūdis, dydis ar taikymo sritis nesikeičia, nebus laikoma suderinama.

4.6.2. *Pagalbos schemas*

106. Kad pagalbos schemas, apie kurias reikia pranešti, būtų galima laikyti suderinamomis su vidaus rinka, jomis neturėtų būti labai iškraipoma konkurencija ir prekyba. Visų pirma, net jei atskiri iškraipymai gali būti nedideli (su sąlyga, kad pagalba yra reikalinga ir proporcinga, siekiant bendro tikslo), bendras pagalbos schemų iškraipomasis poveikis vis tiek gali būti labai didelis. Tokie iškraipymai, pavyzdžiui, gali atsirasti dėl pagalbos, kuri neigiamai paveikia konkurentų gaunamas dinamines paskatas kurti inovacijas. Tam tikriems sektoriams skirtos schemas atveju šių iškraipymų rizika dar didesnė.

107. Todėl nedarant poveikio 122 punktui, valstybės narės, atsižvelgdamos, pvz., į atitinkamų projektų dydį, individualios pagalbos sumas ir bendras pagalbos sumas, numatomų pagalbos gavėjų skaičių ir tikslinių sektorių ypatybes, privalo įrodyti, kad bet koks neigiamas poveikis bus apribotas iki minimumo. Kad Komisija galėtų įvertinti galimą neigiamą pagalbos schemų, apie kurias reikia pranešti, poveikį, valstybės narės gali pateikti turimą poveikio vertinimą ir ankstesnių panašių schemų *ex post* vertinimus.

4.6.3. *Papildomos sąlygos dėl individualios pagalbos*

4.6.3.1. *Produkto rinkų iškraipymai*

108. Kiek tai susiję su individualia pagalba, apie kurią reikia pranešti, kad Komisija galėtų nustatyti ir įvertinti galimus konkurencijos ir prekybos iškraipymus, valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie i) susijusias produkto rinkas, t. y. rinkas, kurias paveikia pagalbos gavėjo elgesio pasikeitimas, ir ii) konkurentus ir klientus arba vartotojus, kuriems daromas poveikis.

109. Vertindama neigiamą pagalbos priemonės poveikį, Komisija konkurencijos iškraipymų analizėje kreips dėmesį į numatomą MTTPI pagalbos poveikį įmonių konkurencijai atitinkamose produkto rinkose. Komisija labiau atsižvelgs į tą riziką konkurencijai ir prekybai, kuri, labai tikėtina, gali kilti artimoje ateityje.

110. Jeigu tam tikra inovacinė veikla bus susijusi su įvairiomis būsimu produkto rinkomis, bus vertinamas valstybės pagalbos poveikis visoms susijusioms rinkoms. Tam tikrais atvejais prekiaujama pačiais MTTPI veiklos rezultatais, pavyzdžiui, intelektinės nuosavybės teisėmis technologijų rinkose, pvz., licencijuojant arba parduodant patentus. Tais atvejais Komisija taip pat gali atsižvelgti į pagalbos poveikį konkurencijai technologijų rinkose.

111. Siekdama įvertinti galimą konkurencijos iškraipymą, t. y. dinaminių paskatų iškraipymą, įtakos rinkoje įgijimą arba išlaikymą, taip pat neveiksmingų rinkos struktūrų išlaikymą, Komisija naudos įvairius kriterijus.

i) *Dinaminių paskatų iškraipymas*

112. Analizuodama galimą dinaminių paskatų iškraipymą, Komisija atsižvelgs į šiuos veiksnus:

— *rinkos augimą*. Kuo labiau tikimasi, kad ateityje rinka augs, tuo mažiau tikėtina, kad pagalba neigiamai paveiks konkurentų paskatas, nes vis dar bus daug galimybių plėtoti pelningą verslą;

- *pagalbos suma*. Pagalbos priemonių, kurios yra susijusios su didelėmis pagalbos sumomis, daromas išstūmimo poveikis gali būti didesnis. Pagalbos sumos dydis bus vertinamas daugiausia atsižvelgiant į sumą, kurią panašiams projektams išleido pagrindiniai rinkos dalyviai;
- *artimumą rinkai (pagalbos kategoriją)*. Kuo labiau pagalbos priemonė yra orientuota į rinkai artimą veiklą, tuo didesnis gali būti jos daromas išstūmimo poveikis;
- *atviros atrankos procesą*. Kai pagalba skiriama remiantis skaidriais, objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, Komisijos vertinimas bus palankesnis;
- *pasitraukimo iš rinkos kliūtis*. Didesnė tikimybė, kad konkurentai nepakeis savo investicinių planų ar net juos išplės, yra tada, kai inovacijų procesas susijęs su didelėmis pasitraukimo iš rinkos kliūtimis. Taip gali būti tuo atveju, kai daugelis konkurentų ankstesnių investicijų neatsiejamoms nuo konkrečios MTTPI pakraipos;
- *paskatas konkuruoti dėl būsimos rinkos*. MTTPI pagalba gali paskatinti pagalbos gavėjų konkurentus atsisakyti konkuruoti būsimoje rinkoje, kurioje „viskas atitenka nugalėtojui“, kadangi pagalbos teikiami pranašumai (technologijų pažanga, masto ekonomija, tinklo poveikis arba laikas) sumažina jų galimybes potencialiai sėkmingai patekti į tą būsimą rinką;
- *produktų įvairovę ir konkurencijos intensyvumą*. Kai produktų inovacijos yra labiau orientuotos į įvairių produktų kūrimą (pavyzdžiui, susijusios su atskiromis rūšimis, standartais, technologijomis ar vartotojų grupėmis), poveikio konkurentams tikimybė yra mažesnė. Ta pati padėtis būna ir tuomet, kai rinkoje yra daug veiksmingų konkurentų.

ii) Įtakos rinkoje įgijimas arba išlaikymas

113. Komisijai didžiausią susirūpinimą kelia tos MTTPI priemonės, kuriomis pagalbos gavėjui suteikiama galimybė stiprinti įtaką egzistuojančio produkto rinkose arba ją perkelti į būsimą produkto rinkas. Todėl Komisija vargu ar galės nustatyti konkurencijos problemas, susijusias su įtaka rinkoje tais atvejais, kai pagalbos gavėjui priklauso mažesnė nei 25 % rinkos dalis, ir rinkose, kuriose Herfindahlio ir Hirschmano rinkos koncentracijos indeksas (HHI) nesiekia 2 000.

114. Atliekamoje įtakos rinkoje analizėje Komisija atsižvelgs į šiuos veiksnius:

- *pagalbos gavėjo įtaką rinkoje ir rinkos struktūrą*. Kai pagalbos gavėjas jau dominuoja produkto rinkoje, pagalbos priemone galima sustiprinti šį dominavimą, toliau mažinant konkurencinį spaudimą, kurį konkurentai gali daryti pagalbą gaunančiai įmonei. Valstybės pagalbos priemonėmis panašiai galima daryti didelį poveikį oligopolinėse rinkose, kuriose veikia tik keli dalyviai;
- *patekimo į rinką kliūčių lygį*. MTTPI srityje naujiems dalyviams gali būti sudarytos didelės patekimo į rinką kliūtys. Jos apima teises patekimo į rinką kliūtis (ypač susijusias su intelektinės nuosavybės teisėmis), masto ir įvairovės ekonomijas, naudojimosi tinklais ir infrastruktūra kliūtis ir kitas strategines patekimo į rinką arba plėtros kliūtis;
- *pirkėjų galią*. Įmonės įtaką rinkoje taip pat gali riboti pirkėjų padėtis rinkoje. Stiprūs pirkėjai gali trukdyti užimti tvirtą padėtį rinkoje, jeigu yra tikimybė, kad pirkėjai stengsis išsaugoti pakankamą konkurenciją rinkoje;
- *atrankos procesą*. Komisijai gali kelti susirūpinimą pagalbos priemonės, kuriomis sudaromos sąlygos tvirtą padėtį rinkoje užimančioms įmonėms daryti poveikį atrankos procesui, pavyzdžiui, kai jos turi teisę rekomenduoti įmonės atrankos procese arba daryti tokią poveikį mokslinių tyrimų kryptį, kuomet be pateisinamos priežasties trukdoma naudotis alternatyviomis galimybėmis.

iii) Neveiksmingų rinkos struktūrų išlaikymas

115. Analizuodama rinkos struktūras Komisija atsižvelgs į tai, ar pagalba suteikta rinkose, kurioms būdingi pertekliniai pajėgumai, ar pramonės sektoriuose, kuriuose pastebimas nuosmukis. Tais atvejais, kai rinka yra auganti arba kai valstybės pagalba MTTPI gali pakeisti bendrą sektoriaus augimo dinamiką, visų pirma diegiant naujas technologijas, mažiau tikėtina, kad išsiks abejonių.

4.6.3.2. Poveikis vietos pasirinkimui

116. Ypač kai MTTPI pagalba yra artima rinkai, kai kuriose teritorijose gali susidaryti palankesnės tolesnės gamybos sąlygos, pirmiausia dėl to, kad patiriamos palyginti mažesnės gamybos sąnaudos dėl pagalbos arba didesnio MTTPI veiklos, vykdomos gavus pagalbą, masto. Tai gali paskatinti įmones persikelti į tas teritorijas.

117. Poveikis vietos pasirinkimui taip pat gali būti svarbus mokslinių tyrimų infrastruktūrai. Jeigu pagalba daugiausia naudojama siekiant pritraukti infrastruktūrą į konkretų regioną kito regiono sąskaita, pagalba nepadės skatinti tolesnės MTTPI veiklos Sąjungoje.

118. Todėl, analizuodama individualią pagalbą, apie kurią reikia pranešti, Komisija atsižvelgs į bet kokius įrodymus, kad pagalbos gavėjas apsvarstė alternatyvias vietas.

4.7. Skaidrumas

119. Nuo 2016 m. liepos 1 d. valstybės narės išsamioje valstybės pagalbos svetainėje nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu privalo skelbti bent šią informaciją apie valstybės pagalbos priemones, apie kurias pranešta, išskyrus 500 000 EUR nesiekiančią individualią pagalbą: visą pagalbos schemos ir jos įgyvendinimo nuostatų tekstą arba teisinį individualios pagalbos pagrindą, arba nuorodą į jį; pagalbą teikiančios institucijos tapatybę; atskirų pagalbos gavėjų tapatybę; kiekvienam pagalbos gavėjui suteiktos pagalbos formą ir sumą; suteikimo datą; pagalbos gavėjo tipą (MVĮ ar didelė įmonė); regioną, kuriame įsisteigęs pagalbos gavėjas (NUTS II lygiu); pagrindinį ekonomikos sektorių, kuriame pagalbos gavėjas vykdo veiklą (NACE grupės lygiu) ⁽¹⁾. Tokia informacija turi būti paskelbta per šešis mėnesius nuo tada, kai priimamas sprendimas suteikti pagalbą, arba, fiskalinių priemonių atveju, per vienerius metus nuo mokesčių deklaracijos datos, ir saugoma bent 10 metų. Ji taip pat turi būti neribotai prieinama plačiai visuomenei ⁽²⁾.

5. VERTINIMAS

120. Siekdama toliau užtikrinti, kad konkurencijos ir prekybos iškraipymai būtų riboti, Komisija gali reikalauti, kad būtų apribotas schemų, apie kurias reikia pranešti, taikymo laikotarpis ir atliekamas 37 punkte nurodytas vertinimas. Visų pirma vertinamos turėtų būti tos schemos, kurių iškraipomasis poveikis gali būti itin didelis, t. y. schemos, kuriomis gali būti labai suvaržyta konkurencija, jei jų įgyvendinimas nebus laiku peržiūrėtas.

121. Atsižvelgiant į tikslus ir nenorint nustatyti neproporcingos naštos valstybėms narėms ir mažesnėms pagalbos priemonėms, 120 punkte nurodytas reikalavimas bus taikomas tik pagalbos schemoms, kurių biudžetai dideli, kurios turi novatoriškų bruožų ar kurias taikant numatomi reikšmingi rinkos, technologijų ar reglamentavimo pokyčiai. Vertinimą turi atlikti nuo pagalbą teikiančios institucijos nepriklausantis ekspertas, remdamasis Komisijos nustatyta bendra metodika ⁽³⁾; vertinimas turi būti viešinamas. Valstybės narės privalo kartu su atitinkama pagalbos schema pranešti apie vertinimo plano projektą, kuris bus neatsiejama Komisijos atliekamo schemos vertinimo dalis.

122. Jeigu pagalbos schemoms bendrosios išimties reglamentas netaikomas vien dėl jų didelio biudžeto, jų suderinamumą Komisija vertins remdamasi tik vertinimo planu.

123. Vertinimas turi būti pateikiamas Komisijai tinkamu laiku, kad ji galėtų įvertinti galimą pagalbos schemos galiojimo pratęsimą, ir bet kuriuo atveju – pasibaigus schemos galiojimui. Konkretus kiekvieno vertinimo mastas ir atlikimo būdai bus nustatyti sprendime, kuriuo patvirtinama pagalbos schema. Rengiant vėlesnes pagalbos priemones, kurių tikslas panašus, įskaitant visus 122 punkte nurodytų pagalbos schemų pakeitimus, turi būti atsižvelgiama į vertinimo rezultatus.

⁽¹⁾ Išskyrus verslo paslaptis ir kitą konfidencialią informaciją deramai pagrįstais atvejais ir Komisijai pritarus (2003 m. gruodžio 1 d. Komisijos komunikatas dėl profesinės paslapties valstybės pagalbos sprendimuose, C(2003) 4582 (OL C 297, 2003 12 9, p. 6)). Fiskalinių priemonių atveju informacija apie individualios pagalbos sumas gali būti teikiama šiais intervalais (mln. EUR): [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 ir daugiau].

⁽²⁾ Valstybės narės privalės užtikrinti, kad neteisėtos pagalbos atveju ši informacija būtų paskelbta *ex post* ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo Komisijos sprendimo datos. Ši informacija turėtų būti teikiama tokiu formatu, kuriuo naudojantis galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti ir nesunkiai skelbti internete, pavyzdžiui, CSV arba XML formatu.

⁽³⁾ Žr. atskirą Komisijos komunikatą dėl bendrųjų valstybės pagalbos vertinimo metodikos gairių.

6. ATASKAITŲ TEIKIMAS IR STEBĖJIMAS

124. Pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999 ⁽¹⁾ ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 794/2004 ⁽²⁾ ir jų vėlesnius pakeitimus valstybės narės privalo Komisijai pateikti metines ataskaitas.

125. Valstybės narės turi tvarkyti išsamią visų pagalbos priemonių apskaitą. Tokiuose apskaitos dokumentuose turi būti nurodyta visa būtina informacija, siekiant nustatyti, kad tinkamų finansuoti išlaidų ir didžiausio pagalbos intensyvumo sąlygos yra tenkinamos. Tie apskaitos dokumentai turi būti saugomi dešimt metų nuo pagalbos suteikimo dienos ir teikiami Komisijai, jei ji to paprašo.

7. TAIKYMAS

126. Komisija šioje sistemoje nustatytus principus taikys vertindama visos MTTPI pagalbos, apie kurią pranešta ir dėl kurios ji turi priimti sprendimą po 2014 m. liepos 1 d., suderinamumą. Neteisėta MTTPI pagalba bus vertinama pagal taisykles, galiojusias tą dieną, kai pagalba buvo suteikta.

127. Pagal Sutarties 108 straipsnio 1 dalį Komisija siūlo valstybėms narėms prireikus iš dalies pakeisti esamas MTTPI pagalbos schemas, kad jos atitiktų šią sistemą, ne vėliau kaip 2015 m. sausio 1 d.

128. Valstybės narės raginamos per du mėnesius nuo šios sistemos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos pranešti apie savo aiškų besąlyginį pritarimą 127 punkte pasiūlytomis atitinkamoms priemonėms. Nesulaukusi kurios nors valstybės narės atsakymo, Komisija manys, kad ta valstybė narė nesutinka su pasiūlytomis priemonėmis.

8. PERSVARSTYMAS

129. Komisija gali nuspręsti bet kuriuo metu peržiūrėti arba iš dalies pakeisti šią sistemą, jei tai būtų reikalinga dėl priežasčių, susijusių su konkurencijos politika, arba siekiant atsižvelgti į kitas Sąjungos politikos sritis ir tarptautinius įsipareigojimus, arba dėl kitų pagrįstų priežasčių.

⁽¹⁾ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

⁽²⁾ 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).

I PRIEDAS

Tinkamos finansuoti išlaidos

Pagalba MTTP projektams	a) Išlaidos personalui (išlaidos projektui vykdyti įdarbinėti mokslininkams, technikams ir kitiems pagalbiniam darbuotojams). b) Išlaidos priemonėms ir įrangai, kuri naudojama projektui per jo vykdymo laikotarpį. Jei šios priemonės ir įranga nenaudojamos visą eksploatacijos laikotarpį, tinkamomis finansuoti laikomos tik tos nusidėvėjimo išlaidos, kurios atitinka projekto trukmę ir yra apskaičiuotos pagal gerą apskaitos praktiką. c) Išlaidos pastatams ir žemei, kurie naudojami projektui per jo vykdymo laikotarpį. Tinkamomis finansuoti laikomos tik tos su pastatais susijusios nusidėvėjimo išlaidos, kurios atitinka projekto trukmę ir yra apskaičiuotos pagal gerą apskaitos praktiką. Tinkamas finansuoti išlaidas žemei sudaro komercinio sandorio arba faktinės kapitalo sąnaudos. d) Pagal sutartis vykdomų mokslinių tyrimų, žinių ir patentų, perkamų arba įsigyjamų pagal licenciją iš išorės šaltinių įprastomis rinkos sąlygomis, išlaidos, taip pat konsultavimo ir lygiaverčių paslaugų, naudojamų tik projekto veiklai, išlaidos. e) Papildomos pridėtinės išlaidos, tiesiogiai patirtos vykdant projektą. f) Kitos veiklos išlaidos, įskaitant išlaidas medžiagoms, atsargoms ir panašioms produktams, tiesiogiai patirtos vykdant projektą.
Galimybių studijų pagalba	Tyrimo išlaidos.
Mokslinių tyrimų infrastruktūros statymo ir atnaujinimo pagalba	Investicinės išlaidos, susijusios su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu.
Inovacijų pagalba MVĮ	a) Patentų ir kito nematerialiojo turto gavimo, patvirtinimo ir gynimo išlaidos. b) Mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijos arba didelės įmonės aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kurie atlikdami naujai sukurtas pareigas pagalbą gaunančioje įmonėje vykdo MTTP veiklą, bet nepakeičia kitų darbuotojų, delegavimo išlaidos. c) Inovacijų konsultacinių paslaugų ir paramos paslaugų išlaidos.

Procesų ir organizacinių inovacijų diegimo pagalba	Išlaidos personalui; išlaidos priemonėms, įrangai, pastatams ir žemei, kurie naudojami projektui per jo vykdymo laikotarpį; pagal sutartis vykdomų mokslinių tyrimų, žinių ir patentų, perkamų arba įsigyjamų pagal licenciją iš išorės šaltinių įprastomis rinkos sąlygomis, išlaidos; papildomos pridėtinės išlaidos ir kitos veiklos išlaidos, įskaitant išlaidas medžiagoms, reikmenims ir panašioms produktams, tiesiogiai patirtos vykstant projektą.
Pagalba inovacijų grupėms	
Investicinė pagalba	Investicinės išlaidos, susijusios su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu.
Veiklos pagalba	Išlaidos personalui ir administracinės išlaidos (įskaitant pridėtinės išlaidas), susijusios su: a) grupės veiklos skatinimu, siekiant palengvinti bendradarbiavimą, dalijimusi informacija ir specializuotų ir kliento poreikiams pritaiktų verslo rėmimo paslaugų teikimu arba nukreipimu; b) grupės rinkodara, siekiant padidinti naujų įmonių ir organizacijų dalyvavimą ir grupės matomumą; c) grupės įrenginių valdymu; ir d) mokymo programų, seminarų ir konferencijų organizavimu, siekiant remti dalijimąsi žiniomis, ryšių užmezgimą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

II PRIEDAS

Didžiausias pagalbos intensyvumas

	Mažoji įmonė	Vidutinė įmonė	Didelė įmonė
Pagalba MTTP projektams			
Fundamentiniai moksliniai tyrimai	100 %	100 %	100 %
Pramoniniai moksliniai tyrimai	70 %	60 %	50 %
— jei veiksmingai bendradarbiauja įmonės arba įmonės ir mokslinių tyrimų organizacijos (didelių įmonių atveju bendradarbiavimas turi būti tarpvalstybinis arba bent su viena MVI); arba	80 %	75 %	65 %
— jei vykdoma rezultatų sklaida			
Bandomoji taikomoji veikla	45 %	35 %	25 %
— jei veiksmingai bendradarbiauja įmonės arba įmonės ir mokslinių tyrimų organizacijos (didelių įmonių atveju bendradarbiavimas turi būti tarpvalstybinis arba bent su viena MVI); arba	60 %	50 %	40 %
— jei vykdoma rezultatų sklaida			
Galimybės studijų pagalba	70 %	60 %	50 %
Mokslinių tyrimų infrastruktūros statymo ir atnaujinimo pagalba	50 %	50 %	50 %
Inovacijų pagalba MVI	50 %	50 %	–
Procesų ir organizacinių inovacijų diegimo pagalba	50 %	50 %	15 %
Pagalba inovacijų grupėms			
Investicinė pagalba	50 %	50 %	50 %
— remiamuose regionuose, tenkinančiose Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkto sąlygas	55 %	55 %	55 %
— remiamuose regionuose, tenkinančiose Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punkto sąlygas	65 %	65 %	65 %
Veiklos pagalba	50 %	50 %	50 %